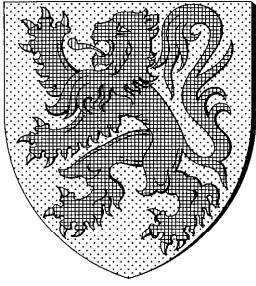


21-0143



VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1995

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 4

VERGADERING VAN DONDERDAG 22 JUNI 1995

REGERINGSVERKLARING

Inhoud

Nr. 4

Donderdag 22 juni 1995
Morgenvergadering

| | Blz. |
|---|-----------|
| Berichten van verhindering | 47 |
| Boodschap | 47 |
| Regeringsverklaring van de Vlaamse regering | 47 |
| Debat | |
| Sprekers : de heren A. Denys, J. De Roo, P. Dewinter, J. Timmermans, J. Geysels, minister-president L. Van den Brande | |
| Regeling van de werkzaamheden | 67 |

VOORZITTER : de heer N. De Batselier

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10.06 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

W. Kuijpers, gezondheidsredenen ;

D. Ramoudt, buitenslands ;

C. Vandenbroeke, ambtsverplichtingen.

BOODSCHAP

De voorzitter: Bij brief van 21 juni deelt de voorzitter van de Conseil de la Communauté française mee dat voornoemde raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING

Debat

De voorzitter : Aan de orde is het debat over de regeringsverklaring van de Vlaamse regering.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, eergisteren startten de nieuwsuitzendingen van de Vlaamse televisiestations met het beeld van minister-president Van den Brande die de eed aflegde in handen van de Koning, onder het monkelend en goedkeurend oog van federaal premier Jean-Luc Dehaene. De eedaflegging in handen van de Koning is wettelijk bepaald. Het controlerende oog van de federale premier daarentegen, is nergens voorgeschreven en eerder ongebruikelijk.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, krachtens de Grondwet moeten de handelingen van het staatshoofd worden bijgewoond door een minister, bij voorkeur de eerste minister. Dit is een constitutioneel voorschrift.

Mijnheer Denys, bij mijn vorige eedaflegging in handen van de Koning, was de toenmalige eerste minister, Wilfried Martens, eveneens aanwezig. Bij het opstellen van de wettelijke en institutionele bepalingen ingevolge het Sint-Michielsakkoord hebben wij overigens beslist om de eedaflegging te behouden.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys: Mijnheer de minister-president, ik meen dat deze grondwettelijke toestand een symbolische betekenis heeft. Zelfs op het historische moment van de eerste rechtstreekse verkiezing wordt Vlaanderen geconfronteerd met een grote politieke onmacht. De minister-president, die de formateur was van een nieuwe regering,

Denys

is eigenlijk niet de echte politieke leider van ons volk en onze gemeenschap, maar niet meer dan een goede meesterknecht die gedwee uitvoert wat zijn federale baas hem voorschrijft. Wat die federale chef wil, werd intussen duidelijk, namelijk op alle niveaus dezelfde coalitie voortzetten.

Het is inderdaad niet de eerste keer dat de federale regeringsvorming de Vlaamse regeringsvorming doorkruist. Heeft Gaston Geens in 1988, bij de toenmalige inbraakregering, overigens niet gezegd dat de symmetrische onderhandelingen zouden verdwijnen vanaf het ogenblik dat het dubbelmandaat zou zijn afgeschaft? Heeft de minister-president ons geen nieuwe politieke cultuur beloofd inzake de Vlaamse regeringsvormingen, vanaf het ogenblik dat de Vlaamse Raad rechtstreeks zou worden verkozen?

Een nieuwe politieke cultuur bij regeringsvormingen betekent dat men ten minste rekening zou houden met de verkiezingsuitslag voor de Vlaamse Raad. Welnu, de verkiezingsuitslag voor de Vlaamse Raad vertoonde twee belangrijke kenmerken. Ten eerste, de Volksunie behaalde specifiek voor de Vlaamse Raad een betere uitslag dan voor de Kamer en de Senaat. Zij is overigens de enige partij die hierin slaagt. Ten tweede, de VLD werd in de Vlaamse Raad groter dan de SP en is dus de tweede partij in Vlaanderen.

Dit zijn de twee duidelijkste signalen die de kiezer tijdens deze verkiezingen naar voren heeft gebracht. Welnu, indien de CVP-SP-meerderheid terugvalt naar een overschot van slechts één zetel, kan moeilijk worden beweerd dat dat een signaal is van de bevolking om dezelfde meerderheid te behouden. Het feit dat met de signalen van de kiezer geen rekening werd gehouden, heeft velen ongoocheld, zelfs vele CVP-kiezers. Dit zijn echter niet de kiezers die naar de partijcongressen komen, maar zij die zich afvragen waarom er in Vlaanderen rechtstreekse verkiezingen hebben plaatsgehad.

De CVP en de SP vormen uiteindelijk de meerderheid. Het zou dan ook getuigen van politiek fatsoen indien men zou nagaan wat deze partijen aan de kiezer hebben beloofd en wat er in het regeerakkoord van hun beloftes overblijft.

Bij de SP is deze oefening vrij moeilijk, omdat wegens het ontbreken van een eigen afzonderlijk Vlaams verkiezingsprogramma, bijna elke vergelijking onmogelijk wordt. De CVP had, evenals de VLD, een afzonderlijk Vlaams verkiezingsprogramma. De VLD had haar verkiezingsprogramma geplaatst in het licht van het geven van een meerwaarde aan Vlaanderen. De CVP had, met het gevoel voor het historische moment, haar verkiezingspro-

gramma de beloftevole titel "Een nieuwe Start voor Vlaanderen gegeven". Het verkiezingsprogramma van de CVP was eveneens beloftevol. Het was namelijk een blauwdruk voor een politieke vernieuwing die, toevallig of niet, op vele punten overeenkwam met veel besluiten die werden genomen op de VLD-congressen. Dat wordt duidelijk aan de hand van een paar voorbeelden: de CVP beloofde namelijk dat ze zou afstappen van de oude remedies, door niet langer alles op te lossen met meer geld, meer wetten en meer aanwervingen; het beleid zou worden geconcentreerd op de essentiële overheidstaken; er zouden bevoegdheidspakketten worden overgeheveld naar het gemeentelijke bestuursniveau; de CVP beloofde minder overheid en een efficiënter bestuur en een nieuwe politieke cultuur.

De CVP beloofde nog veel meer, maar ik beperk mij tot deze punten omdat de realisatie ervan inderdaad een nieuwe start voor Vlaanderen zou kunnen betekenen.

Groot is dan ook de politieke ontgoocheling bij degenen die, zoals wij, ijveren voor echte politieke vernieuwing in Vlaanderen. Wij stellen vast dat deze coalitie gewoon het vorige beleid voortzet, zonder enige vernieuwing.

Eerlijkheidshalve moet ik hieraan toevoegen dat twee hoofdstukken hierop een uitzondering vormen, namelijk de hoofdstukken Welzijnsbeleid en Onderwijsbeleid. Wat hierin wordt voorgesteld, zijn duidelijk omschreven doelstellingen, zoals het in een regeerakkoord hoort.

Zelfs als we die meesternorm acceptabel vinden, omdat die stijging ons in 1998 een begroting in evenwicht geeft, blijft de invloed van de overheid permanent groeien. De mogelijkheid om vanaf '98 een regionale fiscale vermindering in te voeren in de vorm van de zogenaamde afcantiemen wordt overigens niet benut.

Het overschot wordt integendeel gebruikt om de overheid meer te laten uitgeven. Daarnaast wordt zelfs voorzien in nieuwe retributies via ontradende heffingen en wordt gesproken van de financiering van nieuwe initiatieven door nieuw overgedragen middelen. De vraag blijft wat met dit laatste wordt bedoeld.

De nieuwe start voor Vlaanderen wordt hoe dan ook geen nieuwe start met minder lasten voor de Vlaamse bevolking.

De overheid zou zich moeten beperken tot haar essentiële taken.

Mijnheer de minister-president, u heeft het steevast over de zogenaamde kerntaken van de Vlaamse overheid. Ik zou graag willen weten wat dit voor u inhoudt. In het regeerakkoord kan ik het niet echt terugvinden.

Denys

Welk verschil maakt LI tussen de kerntaken, en de zogezegd minder essentiële taken van de overheid ? Ook dat vinden we niet terug.

Worden er taken van de overheid afgeschaft ? Hiervan maakt het regeerakkoord geen enkele melding.

Integendeel, er werden nog nooit zoveel domeinen opgesomd waarin de overheid wenst te interveniëren en subsidiëren. Er worden zelfs nieuwe opdrachten uitgevonden, zoals het beheersen van de grondprijzen en de grondbank. Ook de GIMV (de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen) en Gimvindus krijgen nieuwe opdrachten.

Op deze wijze vergroot de overheid al sluipend zijn invloed op het economische leven.

De nieuwe start voor Vlaanderen wordt dus geen nieuwe start met een bestuur dat weet te kiezen tussen echte en vermeende prioriteiten.

Komt er een echte vernieuwing inzake efficiënter bestuur ?

De CVP heeft beloofd het bestuur dichterbij de burger te brengen, door de lokale besturen meer autonomie, meer bevoegdheden en meer middelen te geven. Het principe van bevoegdheidsopdrachten aan de gemeenten zoals dat in Denemarken gebeurt, vinden we nergens meer terug in het regeerakkoord. Begrippen als pacts en partnershipklinken heel verleidelijk. Deze woorden verdoezelen echter alleen maar oude gewoonten : het blijft de keizerkostermentaliteit.

De gemeenten en steden zullen niet autonoom kunnen beslissen over zaken die op het laagste bestuursniveau moeten worden uitgevoerd. Ze zullen pas iets meer te zeggen krijgen als ze eerst beloven te zullen besturen volgens de richtlijnen van de centrale overheid.

De CVP beloofde ook de grijze zones in het bestuur weg te werken, zoals de talrijke pararegionales die het bestuur onoverzichtelijk maken. Nergens vinden we een voorbeeld van afschaffing of integratie van de pararegionales in de administratie. Het bestuur in Vlaanderen blijft een onoverzichtelijk spinnweb dat door zijn oncontroleerbaarheid een voedingsbodem blijft van politiek affairisme en corruptie.

De CVP beloofde een nieuwe politieke cultuur. In haar verkiezingsprogramma bleef de CVP trouw aan het middenveld, maar toch werd er ook gesproken over het afschaffen van de machtsmonopolie van de belangengroepen door wijziging van het structureel overleg. Dat stemde ons hoopvol omdat wij dachten dat de invloed van ver-

zuilde organisaties teruggeschroefd zou worden. In het regeerakkoord vinden we daar niets van terug.

Het is onze hoop dat de Vlaamse Raad de bovenhand haalt op het parlement van de drukkingsgroepen dat de SERV is. Wij willen de maatschappelijke discussie volwaardig organiseren in het parlement zelf. Het overleg in de parlementaire commissies moet via openbare hoorzittingen plaatsvinden.

De oprichting van nieuwe raden zoals een Centrale Welzijnsraad en een Raad voor Cultuur stemt ons pessimistisch. Wij krijgen weer de indruk dat de maatschappelijke discussie in het parlement ontweken wordt op vraag van belangengroepen die onder het mom van grotere deskundigheid hun eigenbelang dienen.

We moeten allen samen aan een politieke cultuur werken. Dat is noodzakelijk om het morele politieke gezag bij de bevolking te herstellen en om ons nieuw Vlaams Parlement geloofwaardigheid, gezag en uitstraling te geven.

Er zijn nog altijd unitaristen die hopen dat dit Vlaams Parlement zichzelf door een gebrek aan politieke cultuur zou degraderen tot een provincieraad. We mogen geen stof bieden voor dergelijke kwaadsprekerij.

In dit parlement is er teveel kwaliteit en goede wil aanwezig om het verloren te laten gaan. Ons aanbod om een scherpe, maar constructieve oppositie te voeren moet gezien worden in dit kader.

Wij zijn oppositie en zullen zeker niet de rol van depannagewagen op ons nemen in het voordeel van de meerderheid. Dat zal u wel merken bij de stemmingen over het vertrouwen en andere belangrijke zaken waar we het fundamenteel mee oneens zijn.

Constructief zijn betekent dat wij onbevooroordeeld elk dossier zullen beoordelen op zijn inhoudelijke verdiensten. Wat we goed vinden, keuren we goed. Wat we slecht vinden, bekampen we en proberen we tegen te houden. Achter deze houding moet niets gezocht worden : het is de bekommernis om zelfs vanuit de oppositie ons mandaat in te vullen.

Mijnheer de voorzitter, met deze coalitie en dit regeerakkoord doen CVP en SP alsof er nooit verkiezingen geweest zijn. Ze verlengen hun vroegere beleid en mislopen zo de nieuwe start die Vlaanderen nodig heeft. De VLD wil een politieke vernieuwing, die gebaseerd is op meer vrijheid en verdraagzaamheid, op minder en betere overheid, op een ontzuild en democratischer Vlaanderen.

In dit regeerprogramma vinden we deze punten niet terug en we geven ons vertrouwen dan ook niet. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer J. De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren ministers, waarde collega's, we mogen vandaag zeker spreken over een uitzonderlijk historisch moment. In uitvoering van het Sint-Michielsakkoord bespreekt het eerste rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement het regeerakkoord van de door haar benoemde Vlaamse regering.

De rechtstreekse verkiezing geeft aan ons parlement een grotere democratische legitimiteit, een groter politiek gezag en vooral de kans om een eigen, autonoom Vlaams beleid te ontwikkelen. Nog nooit waren de verwachtingen zo hoog gespannen. Op ons allen rust de plicht om zo goed mogelijk te beantwoorden aan deze verwachtingen. De CVP-fractie wenst een Vlaanderen uit te bouwen dat zelfverzekerd is en tegelijkertijd pragmatisch en dat strijdt tegen de zelfgenoegzaamheid. Vlaanderen moet in de eerste plaats werk maken van zijn verdere economische ontwikkeling. Dit is, ons inziens, de beste manier om de werkgelegenheid, de welvaart en het welzijn veilig te stellen, ook in de toekomst. Wij willen een leefbaar Vlaanderen waarin solidariteit en verantwoordelijkheid hand in hand gaan.

Zelfverzekerdheid en pragmatische aanpak betekenen dat wij zonder bijkompenheid en zonder schroom het belang van de Vlaamse bevolking nastreven ten opzichte van onder meer de federale en de Europese autoriteiten.

Strijden tegen zelfgenoegzaamheid betekent inderdaad dat we het best nog geen victorie kraaien en dat we vooral niet denken dat de economische kracht van Vlaanderen eeuwig verworven is zonder dat we er zelf nog iets moeten voor doen.

In de voorbije vier jaar is de Vlaamse minister-president Luc Van den Brande uitgegroeid tot de verpersoonlijking van deze volwassen Vlaamse beleidsaanpak.

Deze beleidsaanpak moet worden voortgezet. Het is immers duidelijk : enkel met een sterke economie en een stevige welzijnsinfrastructuur in de meest ruime zin, zullen we de ontvoogding van Vlaanderen, waarvoor onze ouders en grootouders in het verleden gestreden en gewerkt hebben, veiligstellen.

Ik zeg dit niet euforisch en ben mij voldoende bewust van de nakende gevaren die Vlaanderen bedreigen als de economische groei opnieuw zou aftakelen.

Met dit rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement ontstaat de hoop dat tegelijk gebroken wordt met het verleden en een stap voorwaarts gezet wordt naar een nieuwe politieke cultuur, in een waardig parlement met een open dialoog tussen alle partijen, een democratie waardig. Dit betekent onder meer dat de debatten in de Vlaamse Raad constructief zijn en in een open geest verlopen.

De verklaring van de VLD-fractie leider ter zake is een positieve noot.

De Vlaamse Raad mag zich niet verlagen tot dovemansgesprekken of politieke spelletjes zoals bij de openingszitting. De Vlaamse Raad moet durven deelnemen aan het echte maatschappelijke debat.

De nieuwe CVP-fractie wil zich echt engageren om samen met de regering, maar ook met de oppositiepartijen die deze handschoen willen opnemen, te zoeken naar een andere stijl van parlementair debat. Niet de stijl van de Kamer, niet de stijl van de Senaat, maar een nieuwe, eigen kenmerkende huisstijl van Vlaanderens rechtstreeks verkozen parlement. Wij zullen dit wellicht nog beter kunnen waarmaken als we in de gebouwen van het nieuwe Vlaams Parlement gehuisvest zullen zijn.

Wij moeten aan de Vlaamse burgers bewijzen dat de Vlaamse instellingen wel degelijk een belangrijke meerwaarde hebben ! Het is hoog tijd om een efficiënt, democratisch en gedecentraliseerd Vlaams bestuur tot stand te brengen dat aan hoge kwaliteitsnormen voldoet.

Eén van de prioritaire opdrachten van ons parlement voor de komende maanden is het tot stand brengen van een efficiënte organisatie van onze werkzaamheden. Daarbij staan voor de CVP-fractie de volgende uitgangspunten voorop.

Ten eerste, de Vlaamse Raad moet zorgen voor goede en doorzichtige regelgeving.

Ten tweede, de Vlaamse Raad moet een doeltreffende politieke controle uitoefenen op de regering.

Ten derde, de Vlaamse Raad moet zijn bevoegdheden extensief interpreteren.

Ten slotte moet de Vlaamse Raad de brede maatschappelijke discussie op gang trekken en de grote beleidslijnen ontwikkelen als passend antwoord op de fundamentele maatschappelijke uitdagingen in Vlaanderen.

Ik ben een vurig voorstander van een efficiënte organisatie van onze werkzaamheden. Ik ben er van overtuigd dat een nieuwe kijk op een aantal werkzaamheden meer dan noodzakelijk is.

Nu de onhoudbare werkoverlast ten gevolge van het afschaffen van het dubbelmandaat, met uitzondering van een tiental leden, hopelijk vermindert, kan de Vlaamse Raad ongetwijfeld een eigen dynamiek ontwikkelen !

Van een rechtstreeks verkozen parlement gaat immers meer kracht uit. Voor de CVP gaat het daarbij niet om communautaire opbodpolitiek, maar zoals het regeerakkoord terecht bepaalt, is de dynamiek van de staatshervorming nog niet afgerond. Een aantal punten zoals de

De Roo

regionalisering van de basiswetgeving op de provincies en de gemeenten en de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde verdienen nog verdere opvolging.

In een aantal sectoren waar de Vlaamse autonomie dankzij het Sint-Michielsakkoord vooruitgang heeft geboekt, zoals wetenschapsbeleid, landbouw, ontwikkelingssamenwerking, sociaal-economisch beleid en buitenlandse handel, is er nood aan meer homogene bevoegdheidspakketten.

Nood aan homogene bevoegdheidspakketten is er zeker in de sociale sector. Gezinsbeleid en gezondheidszorg zijn persoonsgebonden aangelegenheden bij uitstek. Om een samenhangend beleid te kunnen voeren moet de Vlaamse overheid haar volle verantwoordelijkheid kunnen opnemen voor alle aspecten van de persoonsgebonden sector.

De Vlaamse overheid moet er ook blijven voor ijveren dat de onverantwoorde tranfers tussen Vlaanderen en Wallonië, versneld opgespoord worden en structureel weggewerkt worden, vooral inzake gezondheidszorg.

Ook op andere terreinen zoals het mobiliteitsbeleid, met inbegrip van de spoorwegen en de verkeersreglementering, moet de Vlaamse impact aan belang winnen.

Het gaat hier niet om de bevoegdheden om de bevoegdheden, maar om het tot stand brengen van homogene bevoegdheidspakketten, zodat een efficiënt beleid kan worden gevoerd. Met andere woorden, een duidelijke bevoegdheidsverdeling is in het belang van een goed bestuur.

De bevoegdheidsverdeling tussen federale en regionale overheden zal in de toekomst dus zeker moeten worden verfijnd. Zoals in de pers terecht opgemerkt wordt, bevat het regeerakkoord een stevig programma voor de verdieping van de Vlaamse autonomie.

Het spreekt voor zich dat de nieuwe structuren eerst moeten werken. Dit programma zal concreet moeten worden uitgewerkt, in nauwe samenwerking tussen regering en Vlaams Parlement, maar ondertussen moet onverwijld werk worden gemaakt van de aanpak van de knelpunten en pijnpunten in de Vlaamse samenleving.

Het regeerakkoord bevat ter zake belangrijke, nieuwe klemtonen. Ik denk hierbij in het bijzonder aan de absolute prioriteit die uitgaat naar de werkgelegenheid, de vernieuwende decentralisatiepolitiek, de aanpak van de stedelijke problematiek. Andere voorbeelden van concrete, duidelijke doelstellingen in het regeerakkoord zijn : het voortzetten van een strikt orthodox budgettair beleid, geen toename van de Vlaamse belastingen, het in werking

treden van een mestactieplan vanaf 1 januari 1996, de verhoging van de inspanningen voor onderzoek en ontwikkeling tot 2 percent van het bruto regionaal produkt.

Wij gaan dus helemaal niet akkoord met de kritiek dat dit regeerakkoord te vaag zou zijn. Wij vinden in het akkoord duidelijke, concrete prioriteiten terug. Het is uiteraard geen allesomvattende, gedetailleerde tekst en dat is maar goed ook. (Reactie *bij de VB-fractie*)

Op die manier is er ruimte voor verdere parlementaire invulling. Mevrouw Maes, indien de tekst te gedetailleerd was geweest, dan had u ongetwijfeld de regering het verwijt gemaakt dat zij het parlement een dictaat oplegde.

Wij vinden de voorliggende tekst een goed akkoord omdat we er belangrijke christendemocratische accenten in terugvinden. Ik denk hierbij in het bijzonder aan het belang dat gehecht wordt aan de gemeenten als partners, het benadrukken van het belang van het gezinsbeleid, van het ouderenbeleid, het belang van het particuliere initiatief, enzovoort.

Voor de CVP-fractie staan bij de verdere invulling van het regeerakkoord de volgende prioriteiten voorop. Ten eerste moet de Vlaamse samenleving een open en goed bestuurde samenleving zijn, met als specifieke uitgangspunten een goede, doorzichtige regelgeving. Ik ben de eerste om toe te geven dat we daar nog niet aan toe zijn, en dat het onze gezamenlijke opdracht zal zijn ons bij het tot stand komen van decreten telkens de vraag te stellen of de gewone man dit ook begrijpt, of het ook hanteerbaar is, in de praktijk omzetbaar. Dit is van groot belang. Rechtszekerheid zonder overdreven regulering, goede dienstverlening, continuïteit in de overheidsinitiatieven, wat – indien nodig – uiteraard evaluatie en bijsturing impliceert. Het voortzetten van een voorzichtig, vooruitziend budgettair beleid, het vrije initiatief volwaardige kansen geven om zich te ontplooien, vooral ook in de welzijnssector. Onze bevoegdheden en rechten moeten verdedigd worden ten opzichte van de andere beleidsniveaus in dit land en ten opzichte van de Europese instanties.

Zeer belangrijk is dat de autonomie van de gemeenten en provincies wezenlijk versterkt moet worden door middel van een decentralisatiebeleid. Wat goed wordt uitgevoerd op een lager niveau, moet men niet op het centrale, Vlaamse niveau willen regelen. Voor de CVP vertrekt een democratisch opgebouwde Vlaamse bestuursstructuur vanuit een gedecentraliseerd beleid. Daarbij moet er evenwel voldoende overleg en samenspraak zijn tussen de diverse overheidsinstanties.

Wij zijn dan ook bijzonder verheugd met het pact dat tussen de Vlaamse regering en de gemeenten zal worden afgesloten, waarin ze samen hun taken en middelen zodanig zullen herverdelen dat een betere dienstverlening kan

De Roo

worden verzekerd. Dit is een treffend voorbeeld van een nieuwe Vlaamse politieke cultuur, en van een nieuwe aanpak, die in elk geval ook kansen zal bieden en hoop kan creëren.

De Vlaamse overheid en de gedecentraliseerde besturen dienen inderdaad als partners, als vennoten op te treden bij de realisatie van het algemeen belang. Het zijn de gemeentebesturen die het dichtst bij de mensen staan, en die bijgevolg het beste in staat zijn om snel en efficiënt op de noden van de bevolking in te spelen.

Decentralisatie van bevoegdheden houdt evenwel ook in dat de betrokken besturen over voldoende financiële middelen kunnen beschikken om hun vele opdrachten te vervullen. De middelen die zij daartoe ontvangen uit het Gemeentefonds en het Investeringsfonds zijn en blijven onontbeerlijk. De CVP zal dan ook de naleving van de decretaal vastgelegde stijgingsmechanismen van die fondsen de komende jaren blijven verdedigen.

De verhoogde aandacht voor de stedelijke leefomgeving is terecht een topprioriteit. De steden kampen immers met ernstige problemen. Jonge, welstellende gezinnen verlaten de stad, terwijl armere, van uitkeringen afhankelijke bevolkingsgroepen in de stad blijven of er zich komen vestigen. De financiële draagkracht van de stedelijke kernen gaat daardoor steeds verder achteruit. Deze evolutie ombuigen vereist een gecoördineerde aanpak. Elementen van ruimtelijke ordening, stadsvernieuwing, buurtwerk, huisvesting en mobiliteit moeten op elkaar worden afgestemd om samen een krachtige aanpak mogelijk te maken.

De verscherpte aandacht voor de stedelijke omgeving kan of mag evenwel niet betekenen dat de belangen van de meer landelijke gemeenten naar de achtergrond zouden worden verschoven. Ook daar zijn de noden immers nog altijd groot. Het creëren van een tegenstelling tussen het platteland en de steden zou dan ook enkel contraproductief werken en moet absoluut worden vermeden.

De Vlaamse overheid moet verder blijven zorgen voor een goede werking van haar administratie.

De werking van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is de voorbije regeerperiode op een volledig nieuwe leest geschoeid. Ambtenaren kregen meer rechten, maar ook meer plichten. Nieuwe, aangepaste evaluatietechnieken maken het mogelijk dat de besten onder hen sneller promotie maken en meer verantwoordelijkheden op zich nemen. Ik ben mij er ten volle van bewust dat de omturping van een administratie tot een snel en vlot werkend geheel geen sinecure is. Integendeel, een dergelijke ingreep zal ook te maken krijgen met tegenkanting. Volhar-

ding is hier dus geboden. De verdere afwerking van dit veranderingsproces is immers essentieel om van de Vlaamse openbare diensten geen doolhoven, maar efficiënt werkende gehelen te maken, waar dienstverlening en klantvriendelijkheid geen ijdele begrippen zijn en waar de gewone man die met concrete problemen wordt geconfronteerd, zijn weg vindt, zich thuisvoelt en op een deeglijke manier wordt bediend.

Terecht wordt in dit regeerakkoord de problematiek van de werkgelegenheid als de eerste prioriteit beschouwd.

De CVP wil voor Vlaanderen een samenleving waar iedere persoon zich volwaardig kan ontwikkelen en zich kan integreren in het maatschappelijk leven.

De werkloosheid blijft in Vlaanderen onaanvaardbaar hoog en ondermijnt onze volkskracht. Vooral de groeiende groep van de langdurig werklozen vormt een bijzonder ernstig probleem. Die mensen dreigen immers letterlijk vast te roesten in een toekomst zonder job. Dit eist zowel in financieel als in algemeen menselijk opzicht een zware tol van de betrokkenen. Aan die mensen moeten opnieuw perspectieven worden geboden.

Het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid zal, meer nog dan in het verleden, steunen op vier pijlers: verbetering van de arbeidskwalificatie door permanente vorming, versteviging van het Vlaams economisch draagvlak, herverdeling van de arbeid en regularisatie of heroriëntatie van de bestaande tewerkstellingsprogramma's. In combinatie met elkaar moeten deze vier elementen borg staan voor een toename van de werkgelegenheid.

Dat is een immense opdracht. Elk land in Europa beschouwt de problematiek van de werkgelegenheid en de strijd tegen de werkloosheid immers als een absolute prioriteit. Overal probeert men de concurrentievoorwaarden – ook in Europees verband – aan te pakken en aan te passen. Het Franse regeerakkoord en de evoluties elders in Europa tonen aan dat het niet eenvoudig zal zijn onze concurrentiepositie, in het bijzonder op het vlak van de arbeidskosten, op een zodanige manier om te vormen dat de werkgelegenheid in de industriële sectoren nog kan worden opgewaardeerd.

Wij mogen daarbij evenwel niet uit het oog verliezen dat de harde kern van het overheidsinstrumentarium op sociaal-economisch gebied nog steeds tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. Ik verwijs hierbij naar de sociale zekerheid, de fiscaliteit, de arbeidswetgeving en het monetaire beleid.

Duidelijke afspraken met de federale regering zijn dan ook noodzakelijk om de werkgelegenheid te bevorderen.

De bijzonder ambitieuze doelstelling in het regeerakkoord om op middellange termijn de werkloosheid te hal-

De Roo

veren – hoe nobel en lovenswaardig ook –, zal door de Vlaamse regering niet alleen kunnen worden gerealiseerd.

Terecht heeft de minister-president gisteren dan ook verklaard dat de bevordering van de werkgelegenheid, het concurrentievermogen in al zijn aspecten, de vermindering van de sociale lasten op arbeid en de fiscaliteit zullen worden besproken met de Vlaamse sociale gesprekspartners. Nadien zal de Vlaamse regering hierover een dialoog aangaan met de federale regering. Wij moeten ervoor zorgen dat het debat over economie en werkgelegenheid ook in het parlement wordt gevoerd. *(Opmerkingen op de banken van de VLD)*

Dit is volgens ons de beste manier om het probleem van de werkgelegenheid aan te pakken. Een gezamenlijke inspanning van alle overheden – waartoe wij ons als Vlaams Parlement mogen rekenen – en van de sociale gesprekspartners is noodzakelijk. Sterker nog, het moet als het belangrijkste Europese probleem worden beschouwd. De werkgelegenheid staat onder druk, zowel in de industrie als in de dienstensector.

Volgens de CVP-fractie moet de overheid een optimaal economisch omgevingsklimaat tot stand brengen. Alleen binnen een sterke Vlaamse economie is er immers ruimte voor de totstandkoming van duurzame werkgelegenheid en welvaart.

De ondernemingen, in het bijzonder de vele Vlaamse KMO's, zijn de werkverschaffers bij uitstek. We willen beklemtonen dat ze nood hebben aan rechtszekerheid. Het is nefast voor het ondernemersklimaat indien de vigerende regels om de haverklap veranderen. Ook overreglementering is uit den boze. Ongetwijfeld moet het probleem van de delocalisatie in deze context worden bekeken.

Een meer omvattend KMO-beleid is noodzakelijk. Belangrijke componenten van dit beleid zijn steunverlening voor immateriële investeringen (o.a. inzake managementvorming), administratieve vereenvoudiging, maatregelen inzake de opvolgingsproblematiek in familiale KMO's en het verschaffen van risicokapitaal aan KMO's.

Speciale aandacht dient ook uit te gaan naar de ondersteuning van de familiale land- en tuinbouwbedrijven.

Voor projecten van grotere omvang blijven de GIMV en de andere openbare investeringsmaatschappijen het economisch beleidsinstrument bij uitstek. Met het oog op de uitbreiding van de bestaande werkgelegenheid is de aangekondigde bijzondere inspanning van Gimvindus voor de textiel- en kledingsector, die nog steeds zeer arbeidsin-

tensief is in vergelijking met andere sectoren, zeker toe te juichen.

Naast de prioritaire aandacht voor de werkgelegenheid moet de Vlaamse overheid op een gepaste wijze inspelen op belangrijke nieuwe ontwikkelingen.

De mundialisering van de economie maakt een efficiënt Vlaams uitvoerbeleid ontzettend belangrijk, evenals een actieve politiek inzake het aantrekken van buitenlandse investeringen.

Er moet actief ingespeeld worden op de overgang van een industriële maatschappij naar een informatiemaatschappij. De telecommunicatie is de sector met toekomst. Terecht heeft de Vlaamse regering daarvan een concreet actiepoint gemaakt.

In dit verband moet er ook over gewaakt worden dat geen nieuw element voor een duale maatschappij ontstaat, met name een kenniskloof. Er moet voor worden gezorgd dat zoveel mogelijk mensen toegang hebben tot de nieuwe informatiewegen. De bibliotheken zouden daarbij een rol kunnen spelen als toegangspoorten tot de universele netwerken.

Wij pleiten ook voor een aanzienlijke inspanning op het gebied van onderzoek en ontwikkeling. Op dat terrein heeft Vlaanderen nog een belangrijke achterstand in te halen.

Wij zijn dan ook verheugd dat in het regeerakkoord vermeld staat dat de Vlaamse regering er samen met het bedrijfsleven naar zal streven om jaarlijks twee percent van het bruto regionaal produkt te investeren in onderzoek en ontwikkeling.

Wij moeten daarnaast ook verderwerken aan de opbouw van een solidaire en zorgzame samenleving.

Voor de CVP-fractie is een gezins- en kindvriendelijk beleid een evidentie. Daarmee richt ik mij tot alle ministers.

Tot voor kort kreeg men het etiket conservatief mee als men pleitte voor het gezin. Het gezin was passé. Maar het ervaringsrapport over de armoede van de Koning Boudevijnstichting gaf duidelijk aan hoe sterk het gezin als primaire gemeenschapsceel wordt geapprecieerd door onze samenleving en niet in het minst door hen die met zware problemen worden geconfronteerd.

De meest-kansarmen gaven ons een les in waar het in onze samenleving echt op aankomt. Daarom vragen wij als christen-democraten aan alle ministers om bij elke belangrijke beleidsbeslissing de effecten op het gezinsleven te toetsen.

Aan de minister van Welzijn en Gezin vragen wij nadrukkelijk om de Vlaamse gezinsconferenties voort te zetten,

De Roo

de opdracht te geven om een methodologie inzake gezins-effectenrapportering uit te werken en het welzijnsaanbod te oriënteren, en waar nodig te heroriënteren, vanuit het gezin.

Dit betekent dat de thuiszorg en thuisbegeleiding indien mogelijk en wenselijk verder moeten worden uitgebouwd. Wij moeten ook de kinderen ertoe durven aanmoedigen hun zorgbehoevende ouders opnieuw in het gezin te verzorgen.

Dit betekent ook dat de plaatsing van kinderen moet kunnen worden voorkomen. Wij zijn daarom blij dat in de tekst van het regeerakkoord naar de draagkracht van de gezinnen wordt verwezen. De draagkracht van gezinnen ondersteunen, beschermen en vergroten is ons inziens een fundamentele opdracht van de overheid.

Deze vaststelling brengt mij tot het uitgangspunt van het hoofdstuk welzijn in het voorliggende regeerakkoord. Ik citeer : Preventie is dan ook de eerste opdracht van het welzijns- en gezondheidsbeleid. Hoewel de preventieopdracht van de welzijnssector nauwelijks gestructureerd is, lijken mij drie componenten cruciaal.

Ten eerste moet een laagdrempelig aanbod de toegankelijkheid van de hulp vergemakkelijken en vergroten.

Ten tweede moet zorg op maat ervoor kunnen zorgen dat mensen niet hervallen of dat hun penibele situatie escaleert. Zorg op maat is gericht op het herwinnen van een zo groot mogelijke zelfredzaamheid en autonomie.

Ten slotte moet het preventiebeleid van de welzijnssector erop gericht zijn dat de draagkracht en weerstand van mensen en gezinnen niet op de proef worden gesteld.

Daarom vraag ik de leden van de Vlaamse regering nadrukkelijk om openheid, opdat de minister van Welzijn en Gezin deze prioriteiten op de agenda kan plaatsen. Beslissingen inzake huisvesting, tewerkstelling, leefmilieu, toerisme, enzovoort bepalen mee de draagkracht van onze autochtone en allochtone bevolking.

Tot zover de uitdaging van de preventie in deze regeringsverklaring op het vlak van welzijn. Wij verwachten dat het kansarmoedebeleid met dezelfde instelling zal worden gevoerd. De leden van de Vlaamse regering zijn daar samen voor verantwoordelijk, wat ook de bevoegdheidsafspraken zijn. Immers, uit de literatuur blijkt – en dat wordt ons bevestigd door de mensen op het veld – dat kansarmoede neerkomt op een geheel van problemen die elkaar versterken. Om die problemen aan te pakken is samenwerking meer dan noodzakelijk. Solo-slim spelen in de strijd tegen armoede staat gelijk aan water naar de zee dragen !

Neen, wij verwachten dat de Vlaamse regering collectief de structurele oorzaken van armoede en bestaansonzekerheid in Vlaanderen grondig aanpakt en dat ze dat doet – wat voor ons allemaal wel even wennen is – in dialoog met de kansarmen en met hun vertegenwoordigers.

Dat brengt mij bij een derde cruciale aspect dat onze fractie wil onderstrepen, namelijk het overleg. Overleg tussen de verschillende leden van de regering en overleg met de federale regering en andere deelregeringen is cruciaal, alsook het overleg met de provincies en de gemeenten. Het kan niet langer dat federale straathoekwerkers en Vlaamse straathoekwerkers elkaar op dezelfde hoek van de straat tegenkomen. Het mag niet zijn dat de federale overheid initiatieven neemt inzake slachtofferhulp zonder het aanbod aan diensten van de gemeenschap hierbij te betrekken. Het komt de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening helemaal niet ten goede, wanneer zowel de federale regering als de Vlaamse regering maatregelen nemen om de palliatieve zorg te versterken.

Op het veld moet meer en beter worden samengewerkt, niet het minst tussen de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en het particuliere initiatief. Samenwerking en coördinatie zijn wellicht de troeven om binnen de financiële normen het aanbod van de Vlaamse welzijnssector te doen groeien.

Bovendien is overleg wenselijk tussen de vragers, de cliënten of patiënten, en het aanbod, de overheid, voorzieningen en diensten. Gebruikersorganisaties, ouderverenigingen en de betrokkenen zelf met hun familie zijn voldoende mondig om bij het uitstippelen van het beleid te worden betrokken. Ik ben daarom ook blij dat het regeerakkoord melding maakt van participatie en integratie van de ouderen. De tijd van betuttelen, van uitsluitend zorgverlenen is voorbij, ook voor de personen met een handicap.

Ten slotte is er het overleg tussen de subsidiërende overheid, de werkgevers- en werknemersorganisaties.

Wij verwachten van de minister van Welzijn en van de minister van Gezondheid dat zij initiatieven nemen om al dit overleg in goede banen te leiden. Misschien kunnen zij zich spiegelen aan wat sociologen en pedagogen vaststellen met betrekking tot het opvoedingsproject van de moderne ouders, namelijk dat ouders en kinderen zich meer en meer als partners opstellen.

Sommigen zullen in de verdeling van de bevoegdheden tekenen van zwakte, verdeeldheid en politieke evenwichten ontwaren. Wanneer ik vaststel dat de minister van Welzijn niet bevoegd is voor preventie en gezondheid, dan vraag ik mij af of mijn pleidooi voor meer coherentie en coördinatie aan de basis wel zinvol is.

De Roo

Er zijn nog andere opsplitsingen. Ik denk bijvoorbeeld aan vorming en onderwijs, werkgelegenheid en economie. Voor ons betekent dat echter een enorme uitdaging en een kans voor de Vlaamse regering. Alle beslissingen, op welk terrein dan ook, zullen gedragen zijn door alle ministers.

Mijnheer de voorzitter, onze fractie is dan ook vragende partij om de commissiewerkzaamheden zo te organiseren dat de Vlaamse Raad een algemeen zicht behoudt op de grote beleidsdomeinen. Alleen op deze manier kunnen wij de preventiedimensie van de welzijns- en gezondheidssector duidelijk bewaken.

Een volgende belangrijke prioriteit is het voortzetten van het gevoerde milieubeleid.

Er is ten aanzien van de beleidsruimte inzake leefmilieu weinig keuze. Hoewel er af en toe ook tekenen zijn van stabilisering, en soms zelfs van herstel, is de algemene vaststelling toch dat het met ons milieu en onze natuur nog steeds niet goed gaat.

Het algemene beleid van de twee vorige milieuministers moet dus worden voortgezet.

De toon van het hoofdstuk leefmilieu in het regeerakkoord is er een van nuchterheid en realisme : zakelijkheid en efficiëntie moeten ons leiden.

We hebben de afgelopen tijd misschien te vaak over punten en komma's gediscussieerd. Het doel moet nu opnieuw voorop staan. De CVP-visie op de taak van de overheid inzake milieu staat in de tekst van het akkoord voorop. Het is tevens een moderne visie, die medeverantwoordelijkheid geeft aan de milieugebruiker.

Twee voor onze fractie zeer belangrijke principes staan in de tekst uitdrukkelijk voorop.

Ten eerste kan men niet zonder de medewerking en de bewustmaking van de bevolking, de bedrijven, de landbouwers. In de algemene lijn van het regeerakkoord voeg ik daar ook de besturen aan toe.

Ten tweede, zonder een strategisch voorkomingsbeleid is het einddoel dat ons moet leiden, namelijk de duurzame ontwikkeling, nooit bereikbaar.

Over het veelbesproken mestactieplan zou ik het volgende willen zeggen. Het is onzinnig om met een vergrootglas te gaan zoeken waar deze partij heeft toegegeven en waar gene partij bot heeft gevangen. Waar het nu op aan komt – en daarvoor zijn zowel de landbouwers als de milieubeweging vragende partij – zijn de resultaten op het terrein en de rechtszekerheid voor iedereen.

Onze fractie hecht veel belang aan een leefbaar evenwicht tussen open en bebouwde ruimte, aan een goed huisvestingsbeleid, aan een efficiënt mobiliteitsbeleid.

Ook inzake het huisvestingsbeleid zijn nieuwe accenten aangewezen. Kleinschaligheid, sanering en renovatie sluiten beter aan bij de hedendaagse noden dan grootschaligheid en megalomanie, die ontegensprekelijk leiden tot gettovorming. De CVP-fractie heeft steeds een grote belangstelling aan de dag gelegd voor de huisvesting. Beschikken over degelijke, comfortabele woongelegenheden, bij voorkeur in eigendom, is immers een basisvoorwaarde voor een menswaardig leven. Het verzekeren van het recht op wonen voor iedereen moet dan ook één van de belangrijkste taken zijn van elke Vlaamse regering.

Voor dit huisvestingsbeleid moet een nieuwe basiswetgeving worden uitgewerkt. Een kaderdecreet, ter vervanging van de oude huisvestingscode, is essentieel om tot een coherent geheel van uitgangspunten, doelstellingen en maatregelen te komen, die de juridische basis van het woonbeleid moeten vormen. Inzonderheid moeten een vereenvoudiging van de procedures en een vermindering van de administratieve overlast een vernieuwde dynamiek bevorderen.

Zonder de andere samenlevingsvormen te willen miskenen, menen we dat het modale gezin, waarin de partners door de huwelijksband verbonden zijn, de fundamentele uitgangsbasis moet blijven voor het huisvestingsbeleid. De reglementering inzake het verkrijgen van een huisvestingspremie of het toewijzen van een sociale huurwoning moet het gezin als basisnorm hanteren.

Hierbij aansluitend wens ik ook even stil te staan bij de ruimtelijke ordening. Ook hier heeft de vorige Vlaamse regering een en ander op gang gebracht, dat verder moet worden afgewerkt. Ik denk onder meer aan de werkzaamheden betreffende het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening. Dit zijn twee initiatieven die het ruimtelijk beleid in Vlaanderen van een nieuwe, stevig gefundeerde onderbouw moeten voorzien. De inspanningen die de vorige minister hieromtrent geleverd heeft, mogen zeker niet verloren gaan. De verdere afwerking van deze projecten – op een wetenschappelijk verantwoorde wijze en gesteund door een democratisch inspraakproces – moet bovenaan de agenda staan gedurende de komende zittingsperiode. Duidelijkheid en rechtszekerheid zijn daarbij sleutelbegrippen. De reglementering moet voldoende transparant zijn en voldoende garanties bieden voor een consequent beleid. Vooral voor de burger, die niet zelden verloren loopt in de veelheid van reglementeringen die de ruimtelijke ordening in Vlaanderen kenmerkt, is dit een absolute vereiste.

De Roo

In de komende jaren zal het mobiliteitsprobleem steeds scherper worden. De mogelijkheid om mensen en goederen op hun bestemming te brengen, wordt steeds problematischer. We zullen dit waarschijnlijk zeer sterk aan den lijve ondervinden. De bedreigde mobiliteit is op lange termijn ook een bedreiging voor onze welvaart, voor onze leefomgeving, voor de kwaliteit van het leven. Het sleutelwoord voor de aanpak van dit probleem is integratie, en dit zowel op het politieke als op het administratieve en inhoudelijke vlak. Daarom zijn we erg opgelucht dat openbare werken en verkeer in deze Vlaamse regering opnieuw samen onder de bevoegdheid van één minister komen. Het feit dat ook ruimtelijke ordening bij dezelfde minister thuishoort, verhoogt nog de mogelijkheden om een ernstig mobiliteitsbeleid te voeren. Mobiliteit is immers in zeer sterke mate een afgeleide van de organisatie van de ruimte.

In het mobiliteitsvraagstuk blijft op korte termijn de verkeersonveiligheid onze eerste zorg. De vorige Vlaamse regeringen hebben reeds belangrijke stappen voorwaarts gezet. Het komt erop aan om dit beleid nog intenser te voeren. Een ernstige aanpak van het mobiliteitsvraagstuk vraagt zeer veel moed. In velerlei opzichten is er een radicale trendbreuk nodig in het vervoersbeleid. De vorige Vlaamse regering heeft van deze trendbreuk nog helemaal geen werk gemaakt. Het is hoog tijd dat de nieuwe Vlaamse regering de bakens verzet. Dit vergt zeer veel doorzettingsvermogen en moed. Ten eerste, de moed om de algemene maatschappelijke verslaving aan de auto te bestrijden. Ten tweede, de moed om een ruimtelijke ontwikkeling in de hand te werken die het openbaar vervoer en het langzaam verkeer bevordert en het autoverkeer doet verminderen. Ten derde, de moed om ook een budgettaire herschikking door te voeren ten nadele van de auto en ten voordele van het openbaar vervoer, het langzaam verkeer en de binnenvaart. Onze fractie dringt er tevens op aan dat in alle geval het aspect verkeer niet verwaarloosd wordt in het grootstedelijke beleid.

Vlaanderen moet een actief cultuurbeleid voeren, mede in het licht van de dreiging van een vervlakkende en uniforme samenleving. De CVP-fractie is bijzonder verheugd dat het cultuurbeleid van de vorige Vlaamse regering wordt voortgezet. De nieuwe accenten vormen een uitstekende basis voor een modern en actief cultuurbeleid.

Voor het cultuurbeleid is een grotere decentralisering van de verantwoordelijkheid essentieel. Dat impliceert de overdracht van de bijkomende financiële middelen en infrastructuur naar de gemeenten en de provincies. Het jeugdgarantieplan was hiervan een goed voorbeeld. Gemeentelijke bibliotheken zullen dan beter kunnen worden uitgebouwd tot lokale informatheken, waar zoveel moge-

lijk mensen toegang hebben tot literatuur, informatie, wetenschap, maar ook tot de nieuwe media. De negatieve gevolgen van het cultuurpact moeten verder worden weg-gewerkt. De culturele sector heeft immers geen behoefte aan partijpolitieke opdeling. Enkel de artistieke verscheidenheid moet gewaarborgd blijven. De overheid moet daarom stimulansen geven om een verscheiden en kwaliteitsvolle artistieke productie in alle expressievormen mogelijk te maken. De nadruk moet daarbij vooral gelegd worden op de leefbaarheid van het kunstenaarsberoep.

Bij het uitwerken van maatregelen die de werkgelegenheid moeten bevorderen, mag de culturele sector niet vergeten worden. Bijvoorbeeld het selectief verlagen van de loonlasten zou een geweldige impuls kunnen geven.

Nu is de werkgelegenheid al te vaak volledig afhankelijk van de overheidssubsidiëring en, door de beperktheid van het cultuurbudget, is er in veel culturele sectoren enerzijds een chronisch personeelstekort en anderzijds zijn er veel werklozen. Bovendien krijgen de culturele organisaties, instellingen en verenigingen zo de kans om op een meer professionele manier te gaan werken, wat uiteraard de continuïteit, het culturele niveau en de uitstraling van Vlaanderen ten goede komt.

De CVP-fractie vraagt eveneens specifieke aandacht voor het jeugdbeleid in de meest ruime zin van het woord. De jongeren moeten alle kansen krijgen en zij moeten worden aangemoedigd om hun vrije tijd op een creatieve, artistieke, sportieve, leergierige en dus actieve manier door te brengen. Dat betekent dat de overheid vooral moet investeren in de jeugdbewegingen, de conservatoria en de sportverenigingen. Vooral de sportverenigingen moeten meer aandacht besteden aan een kindvriendelijke jeugdwerking. Dat impliceert uiteraard dat jongeren tot 18 jaar vrij en ongebonden kunnen sporten bij de club die ze zelf kiezen.

De Vlaamse overheid, meer bepaald het Bloso, maar ook de sportverenigingen, moeten een gunstig klimaat scheppen voor de Vlaamse topsport. Dat mag evenwel nooit gebeuren ten koste van het Sport voor Allen-beleid. Vanuit een bezorgdheid voor het lichamelijke en geestelijke welzijn van de Vlaamse bevolking blijft de uitdaging voor de hele Vlaamse sportwereld om alle Vlamingen aan sport te laten doen, ongeacht hun fysieke of financiële handicaps. In de sportsector moet dan ook verder werk worden gemaakt van de decentralisatie. De gemeentelijke sportdiensten moeten, in overleg met de sportraad, een actief sportpromotiebeleid kunnen voeren. Het spreekt vanzelf dat de gemeenten en de sportverenigingen hiervoor de nodige financiële middelen moeten ontvangen van de Vlaamse Gemeenschap. Maar de sportpromotie mag niet te veel gedirigeerd worden door Bloso, zoals dat in het verleden het geval was. Er moet een gedecentrali-

De Roo

seerd sportbeleid komen. De gemeenten en de sportverenigingen moeten hiervoor over de nodige financiële middelen kunnen beschikken. Tevens moeten zij gebruik kunnen maken van alle beschikbare sportinfrastructuur, zowel die van de scholen als van het Bloso. Er zijn namelijk gemeenten die gebrek hebben aan sportinfrastructuur, terwijl de beschikbare infrastructuur van de onderwijsnetten, die met gemeenschapsgeld werd gefinancierd, 's avonds en tijdens het weekeinde niet wordt gebruikt.

Vlaanderen moet een volwaardig jeugdbeleid voeren in de ruimste zin van het woord. Dat moet ook gestalte krijgen in een degelijk onderwijsbeleid, waardoor aan de jeugd via een goede scholing toekomstkansen worden geboden. De CVP-fractie vindt in dit regeerakkoord belangrijke krachtlijnen terug met betrekking tot het onderwijs. De drie belangrijkste krachtlijnen zijn : ten eerste, de vrijheid van onderwijs, zowel naar keuze als naar inrichting, die zich vertaalt in een vergelijkbare autonomie en in verantwoordelijkheid met bijhorende middelen voor alle scholen; ten tweede, het garanderen van een kwalitatief hoogstaand onderwijs voor iedereen; ten derde, het samen school maken, waarbij alle betrokkenen de school mee gestalte geven.

Een en ander moet evenwel nog worden verduidelijkt, zoals onder meer de hertekening van het universitair onderwijs. Collega's van onze fractie zullen hierop nader ingaan.

Er moet een efficiënt, samenhangend buitenlands beleid worden gevoerd. Vlaanderen moet zijn identiteit affirmeren en een plaats veroveren in Europa en in de wereld. Vlaanderen heeft tevens de opdracht Europa mee op te bouwen. Hierbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan de bescherming van de eigen cultuur en de Nederlandse taal in Europa. Samenwerking met Nederland is in dat opzicht essentieel. Rekening houdend met de volwaardige internationale bevoegdheden waarover Vlaanderen beschikt, hadden de prioriteiten op dit vlak wat concreter uitgewerkt kunnen worden.

In het regeerakkoord wordt terecht veel aandacht besteed aan Brussel, onze hoofdstad. Namens mijn fractie onderschrijf ik de stelling van de minister-president, waarbij Vlaams-Brussel stevig verankerd blijft in de Vlaamse Gemeenschap. De aanwezigheid in de Vlaamse Raad van collega's uit de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is dan ook erg belangrijk voor onze band met Brussel. Het cultuurbeleid en het welzijnsbeleid van de vorige ministers Weckx en De-meester ten aanzien van de hoofdstad, moeten door deze regering worden voortgezet. Bovendien heeft Vlaanderen er alle belang bij om zijn aanwezigheid in Brussel nog te

versterken, met het oog op de Europese en internationale uitstraling.

In het regeerakkoord wordt eveneens veel aandacht besteed aan het Brusselse randgebied. Door de vorige regering werden ter zake waardevolle initiatieven op gang gebracht. We moeten op de ingeslagen weg voortgaan. Ik denk hierbij in het bijzonder aan het aangekondigde actieprogramma voor de Brusselse rand en de verdere versterking van Vlabinvest. Tevens moet het actieprogramma voor Voeren worden uitgevoerd.

Mijnheer de voorzitter, geachte ministers en collega's, de Vlaamse overheid is bevoegd voor aangelegenheden die de mensen in hun dagelijkse leven rechtstreeks aanbelangen, en waarschijnlijk in veel grotere mate dan de federale overheid. Het betreft welzijn, onderwijs, huisvesting, ruimtelijke ordening, cultuur, enzovoort . . .

Die specifieke bevoegdheden maken de Vlaamse overheid kwetsbaarder voor kritiek, maar bieden haar anderzijds een enorme kans om zich te profileren, en zich voor de burger herkenbaar te maken.

De bevoegdheden in kwestie zijn tevens essentieel voor onze samenleving, en impliceren allerlei fundamentele waarden. Ik denk hier in de eerste plaats aan cultuur, onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en welzijn.

Door hun enorme mogelijkheden kunnen die bevoegdheden ertoe leiden dat er een nieuw, positief politiek klimaat ontstaat, en dat de bevolking zich bewust wordt van de meerwaarde van de Vlaamse overheid, die haar een beter bestuur garandeert dan zij ooit gekend heeft. Op die manier zou er bij de bevolking een gevoel van verbondenheid kunnen komen met het parlement dat zij rechtstreeks verkozen heeft. Het tot stand brengen van deze verbondenheid is momenteel voor ons, Vlaamse christendemocraten, één van de hoofdbekommernissen. Het welslagen van een Vlaams democratisch politiek beleid hangt immers sterk af van de betrokkenheid van de Vlaamse burger. In die geest zullen wij met volle overtuiging het vertrouwen schenken aan deze nieuwe Vlaamse regering. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Dewinter heeft nu het woord.

De heer F. Dewinter *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers en collega's, ik wens allereerst de heer De Roo te bedanken voor de beknopte manier waarop hij ons het 61 pagina's tellende regeerakkoord heeft voorgelezen. Vooral uw kritische noot heeft mij hoopvol gestemd voor de toekomst.

Gezien de manier waarop deze regering is totstandgekomen, lijkt het wel alsof er geen verkiezingen hebben plaatsgevonden. Het regeerakkoord is immers een kopie

Dewinter

van het akkoord, dat na de beruchte zwarte zondag van 24 november 1991 werd voorgelegd.

We moeten toegeven dat het feit dat we opnieuw te maken krijgen met een regering van CVP en SP, ditmaal weliswaar zonder VU-franje, alleen te wijten is aan het democratische gegeven dat de kiezer een rooms-rode coalitie mogelijk heeft gemaakt, ook al betreft het hier een meerderheid van slechts één zetel. Deze virtueel onwerkbare coalitie verenigt eigenlijk de verliezers van de eerste rechtstreekse verkiezingen van de Vlaamse Raad. In vergelijking met 24 november 1991 verloren CVP en SP immers respectievelijk 0,2 en 0,5 percent van de stemmen. De winnende partijen, VLD en Vlaams Blok, worden naar de oppositie verbannen.

Dat het Vlaams Blok de grote overwinnaar is van deze eerste rechtstreekse verkiezingen bewijzen de cijfers en de zetelaantallen, die niet kunnen liegen.

Aangezien de Vlaamse Raad teruggebracht is van 188 naar 124 zetels, lijkt het logisch dat alle partijen fors zetels hebben ingeleverd, wanneer zij een gelijk stemmenaantal behaalden. De CVP valt van 59 zetels terug op 37 zetels, de SP van 41 op 26, de VLD van 44 op 27, de VU van 11 op 9 en Agalev van 12 op 7. Alleen het Vlaams Blok houdt stand. In de Vlaamse Raad hadden wij 17 zetels en vandaag in de Vlaamse Raad hebben wij ondanks de daling van het aantal zetels met 35 percent opnieuw 17 zetels.

Sommigen hebben met succes geprobeerd de winst van het Vlaams Blok voor te stellen als een nederlaag en hun eigen electorale achteruitgang voor te stellen als een overwinning. Hoewel de CVP genoeg andere problemen had met de SP tijdens de verkiezingen, was de CVP-strategie heel doorzichtig. Via de publikatie van geheime peilingen werd een spectaculaire winst voorspeld voor één bepaalde partij. Als die winst op de avond van de verkiezingen dan uiteindelijk minder groot blijkt te zijn, wordt onmiddellijk gesproken over een morele nederlaag. De winst bedraagt echter wel verschillende tienduizenden stemmen extra.

Op deze manier verdoezelt men alleen de eigen politieke nederlaag die men heeft geleden, maar die conclusie wordt weggestopt achter een rookgordijn dat reeds voor de verkiezingen werd opgetrokken. In de vrije tribune van de krant De Morgen lees ik dat de campagneleiders erin geslaagd zijn de zoveelste zwarte zondag op rij te verkopen als een terugkeer naar het normale. Het verschil tussen de verkiezingsuitslagen 24 november 1991 en de resultaten van 21 mei 1995 is dat de uitslag van 24 november 1991 kwam als een donderslag bij heldere hemel. Bij de verkiezingen van 21 mei 1995 werden vooraf reeds de

ergste doemscenario's ingecalculleerd. Er werd vooral reeds rekening gehouden met wat na 21 mei moest gebeuren. Tot zover het citaat.

Het lijkt geen twijfel dat SP en CVP het voorspelde succes van het Vlaams Blok bewust hebben opgeklopt om de winst van 2 tot 3 percent af te schilderen als een stagnatie of zelfs als een nederlaag. Zowel de SP als de CVP zijn aanbeland op een electoraal historisch dieptepunt en dat wordt verzwegen. Men slaagt er zelfs in het voor te stellen als een grote electorale overwinning. De media die niet worden gehinderd door morele bezwaren of cijferkennis, spelen dat spelletje mee. Dat stemt tot nadenken.

De strategie van CVP en SP heeft ertoe geleid dat van een nieuwe politieke cultuur in dit rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement geen sprake is of kan zijn. Ondanks het feit dat de nederlaag op 21 mei jongstleden nog groter was dan die op 24 november 1991 blijkt er voor hen geen vuilte aan de lucht te zijn. De regering van CVP en SP begint steeds meer te lijken op de Titanic : het schip zinkt, de passagiers springen overboord en bij iedere verkiezing worden noodsignalen uitgezonden. Het orkest met als dirigent Van den Brande speelt door alsof er niets is gebeurd.

Wat heeft de CVP ertoe bewogen opnieuw een regering te vormen met de SP ? Het Agusta-schandaal is op de achtergrond geraakt. De SP is voor dat schandaal electoraal niet afgestraft, maar dit zegt meer over de kiezers van de SP dan over de SP zelf. De CVP moet daarbij toch ongetwijfeld een aantal bedenkingen hebben.

De CVP noemt zichzelf een christelijke partij en zegt een aantal morele waarden te verdedigen. Mogen we dan niet verwachten dat zij na de gebeurtenissen van voor de verkiezingen en met al wat ons ongetwijfeld nog te wachten staat, een aantal politieke en morele conclusies zou trekken ? (**Onderbreking door de heer J. Sleecx**)

De macht is het enige wat telt. De redenering van de CVP is eenvoudig : hoe minder personen aan tafel, hoe vetter de brokken in de soep. Dat de meerderheidsfracties in stalinistische stijl ter beschikking moeten staan van de ministers, is een probleem waar de heren Van Hecke en Tobback niet wakker van liggen. Nochtans zijn er ook bij de meerderheid leden die niet te beroerd zijn – misschien omdat zij niet zoveel meer te verwachten hebben – om openlijk hun mening te verkondigen. Ik citeer het parlementslid de heer Suykerbuyk, die in het Laatste Nieuws van 13 juni 1995 zegt : Men moet goed weten waar men aan begint. Men neemt zware risico's en ordentelijk besturen zal moeilijk zijn. De krappe meerderheid kan alles lam leggen en dat is niet bepaald een goede start voor de eerste rechtstreeks verkozen Raad. De heer Tobback

Dewinter

moet niet denken dat hij mij aan mijn bank zal vastschroeven.

De conclusie van de heer Suykerbuyk is duidelijk. Volgens hem zal de Vlaamse regering niet lang stand houden en verplicht worden om naar een derde partij op zoek te gaan. Dat tovert onmiddellijk een glimlach op het gelaat van de fractieleiders van de VLD, Agalev en de Volksunie. Dat is immers een perspectief dat VLD-fractieleider Denys er onmiddellijk heeft toe doen besluiten de hand uit te steken naar de krappe meerderheid. Die redenering is niet dom. **(Onderbreking door de heer F. Vermeiren)**

De VLD zal toch nooit als derde partij aangezocht worden om deel te nemen aan het beleid. Liever een krappe meerderheid, die door de VLD als oppositiepartij onder druk kan worden gezet, omdat die meerderheid vaak genoeg zal moeten kunnen rekenen op steun vanuit de oppositie. Beter dat dan een ruime meerderheid met eventueel Volksunie en Agalev, die uiteindelijk zal leiden tot een situatie waarbij de VLD er opnieuw voor vier jaar voor spek en bonen bijzit.

Het had nochtans anders gekund !

Enkele weken voor de verkiezingen van 21 mei heeft het Vlaams Blok de hand uitgestoken naar de VLD en de CVP. Het Vlaams Blok was bereid gesprekken te voeren over een rechtse Vlaamse regering.

Dat de CVP en de VLD op onze uitnodiging niet zijn ingegaan, zegt meer over hen dan over het Vlaams Blok !

CVP en VLD laten zich blijkbaar leiden door de SP-strategie die een cordon sanitaire rond het Vlaams Blok wilt optrekken met als enig doel de andere partijen er moreel toe te verplichten afstand te nemen van het Vlaams Blok en zelf aan de macht te kunnen blijven.

Collega's van de CVP en de VLD, het wordt tijd dat u zich niet langer door de socialistische laat chanteren en de diabolische strategie van de SP afwijst !

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben mij ervan bewust dat ik mijn opmerkingen en kritiek tot de verkeerde personen richt. In plaats van mij te richten tot de Vlaamse minister-president en zijn ministers kan ik mij beter richten tot de voorzitters van de meerderheidspartijen die, mijns inziens vanzelfsprekend, geen deel uit maken van dit Vlaams Parlement.

Jarenlang heeft omzeggens elk lid van de toenmalige Vlaamse Raad bij hoog en bij laag volgehouden dat het dubbelmandaat moest worden afgeschaft en dat de rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse Raad een stap in de richting van Vlaamse autonomie zou betekenen.

Met verontwaardiging stellen wij echter vast dat de voorzitters van de CVP en SP – respectievelijk kamerlid en senator – de gesprekken leiden bij de vorming van de Vlaamse regering.

Dat de voormalige fractievoorzitter van de CVP, de heer Eric Van Rompuy, die in het kielzog van de heer Van Hecke huppelt, en de schoothond van Tobback, de heer De Batselier, aan de gesprekken hebben deelgenomen, kan nauwelijks ingeroepen worden als excuus. Het zijn immers de partijvoorzitters die de onderhandelingen hebben gevoerd en het regeerakkoord hebben afgesloten.

De redenen daarvoor liggen eveneens voor de hand : men wou op geen enkel niveau het parallelisme doorbreken tussen de besprekingen over het federale regeerakkoord en het Vlaamse bestuursakkoord !

De Vlaamse regering moest gevormd worden naar Belgisch model !

Mijnheer de minister-president, in uw onderdanigheid aan de bevelen van Dehaene en Tobback heeft u het bovendien niet nodig gevonden de overige partijen uit te nodigen voor een gesprek over hun visie inzake de vorming van de nieuwe Vlaamse regering. U heeft het niet nodig gevonden het standpunt te kennen van partijen die – in tegenstelling tot de uwe – de verkiezingen niet hebben verloren.

Ik weet reeds langer dan vandaag dat de traditionele partijen de democratie de dag na de verkiezingen weer veilig opbergen. Wij zijn niets anders gewend !

De partijcenaakels van de CVP en de SP hebben beslist dat de Vlaamse regering een afspiegeling moest worden van de Belgische.

In opdracht van zijn zetbaas Dehaene, heeft Van den Brande zijn taak feilloos uitgevoerd en kreeg in ruil daarvoor de functie van minister-president toegewezen.

Dames en heren, van Vlaams zelfbestuur is er geen sprake !

De veelbesproken rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse Raad wordt gedegradeerd tot een zoethoudertje, erger nog, tot een rookgordijn voor de Vlamingen !

Het rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement is een suikerstok voor de Vlaamse Beweging die zich weer jaren kan verknepen over de zogenaamde, zuiver theoretische verworvenheid van het rechtstreeks verkozen parlement.

De realiteit is spijtig genoeg veel minder rooskleurig : Vlaanderen is nog nooit zo geknecht geweest als dat nu het geval is. Vroeger hadden wij nog het voordeel dat de discriminatie van Vlaanderen openlijk en voor iedereen

Dewinter

duidelijk waarneembaar was; vandaag zijn de discriminaties niet ongedaan gemaakt, maar zijn zij – en dit is het grote gevaar – minder opvallend en veel subtieler geworden !

Mijnheer de voorzitter, ik heb reeds gezegd dat ik mijn kritiek zou moeten richten tot de partijvoorzitters in plaats van tot de nieuwe Vlaamse regering.

Meer nog. De echte Vlaamse minister-president is niet Van den Brande maar Busquin.

Voor de verkiezingen had de PS-voorzitter reeds duidelijk gemaakt dat hij geen onderhandelingen zou beginnen met formateur Dehaene als hij geen absolute zekerheid had dat de Vlaamse regering van katholiek-socialistische signatuur zou zijn !

Op 15 mei schrijft De Standaard dat, en ik citeer: de koppeling van de Vlaamse regeringsvorming met de federale de sleutel in handen geeft van de grootste Waalse partij.

Dit betekent dat de staatshervorming er voor zorgt dat Wallonië beslist wie in de Vlaamse regering terechtkomt !

Dankzij parallelle onderhandelingen over de federale en de regionale regeringen beslist Wallonië eveneens over de inhoud van de regeerakkoorden. Het programma van de Vlaamse regering mag in niets verschillen van het Belgische regeerakkoord.

Daarom is het zo ergerlijk dat de partijvoorzitters de onderhandelingen inzake de regeerakkoorden hebben gevoerd. Zij zijn immers de waakhonden van Dehaene en moesten er voor zorgen dat er geen verschillen bestaan tussen de diverse regeerakkoorden.

Bij studie van de communautaire thema's wordt het pijnlijk duidelijk dat de Vlaamse regering met handen en voeten gebonden is aan de federale Belgische regering en aan de Waalse eisen ter zake !

Mijnheer de minister-president, wat is er in uw regeerakkoord terug te vinden inzake de verdediging van de Vlaamse belangen in Brussel, Vlaams-Brabant, Komen Voeren en andere taalgrensgemeenten ?

Wat vinden wij terug inzake de federalisering van de sociale zekerheid ?

Weinig of niets : alleen een paar intenties ! Die zijn niet nieuw ! Uw regeerakkoord bevat ter zake enkel een opeenstapeling van vaagheden ! Concrete voorstellen heb ik er niet in teruggevonden ! In opdracht van wat Dehaene u heeft gedictieerd, verwijst u naar een nieuw gesprek.

Mijnheer de minister-president, iedereen weet hoe het vorige gesprek is afgelopen. Het was zeker niet zo succesvol als u had verhoopt. Integendeel.

U verwijst enkel naar een nieuw gesprek van gemeenschap tot gemeenschap, de communautaire vergeetput bij uitstek !

Het is duidelijk dat de Belgische belangen in de nieuwe federale structuren het best gediend worden indien in de Vlaamse en Waalse regeringen dezelfde partijen zitten als in de Belgische regering. Tobback formuleert het in Knack op 17 mei '95, in de hem zo eigen maar daarom niet minder onbeschofte stijl bijzonder duidelijk. Twee zinnestukjes maar, en ik citeer: De federale logica kan mij gestolen worden, zegt Tobback. Punt. Het is toch maar zever. Punt. Einde citaat. Ziezo, Tobback heeft gesproken in korte, duidelijke taal, en hij heeft gelijk. Dat dit alles gebeurt met de steun van het Hof is overduidelijk. Men schaamt er zich in Laken bijvoorbeeld niet voor om de voorzitter van de Boerenbond, mijnheer Robert Eecklo, te laten opdraven tussen die prominenten die het staats-hoofd van advies moeten dienen bij de benoeming van een formateur. Hoewel de landbouw, mijnheer de minister-president, en dat moet u toch ter harte gaan – al bent u nu in drukke gesprekken gewikkeld met uw socialistische vice-premier –, hoewel de landbouw een volledig gewestelijke materie is geworden, waarover de Belgische formateur in principe helemaal niets te zeggen heeft. De te strakke oppositie van de Boerenbond tegen een of ander mestactieplan zou het vormen van een Vlaamse regering met socialisten en katholieken echter kunnen bemoeilijken. Daar dit de Belgische belangen, dus ook de belangen van het Hof in Laken, in het gedrang zou kunnen brengen, schaamde men er zich in Laken zelfs niet voor om de voorzitter van de Boerenbond op te vorderen en de levieten te lezen. **(Rumoer)**

Uit alles blijkt dat uw Vlaamse regering, mijnheer Van den Brande, niet veel meer is dan een poesjenel, een marionet in de handen van de Vlaamse regering. Door uw slaafse en onderdanige houding, mijnheer de minister-president, bewijst u Vlaanderen geen dienst, integendeel.

Vergeet nooit dat wij in dit rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement, als Vlaamse volksvertegenwoordigers, enkel en alleen verantwoording moeten afleggen aan het Vlaamse volk. We worden bijgevolg geacht enkel en alleen hun belangen te dienen. Die belangen liggen niet in België. Die belangen liggen niet op het federale niveau, integendeel zelfs, ze zijn er meestal, om niet te zeggen altijd, in tegenstelling mee. Alhoewel de Vlaamse Raad nu rechtstreeks verkozen wordt, stellen we vast dat de formatiegesprekken voor de Vlaamse regering nog veel meer dan vroeger een afgeleide zijn van de federale regeringsvorming. Ik herinner u eraan dat in 1987 bijvoor-

Dewinter

beeld, de CVP en de toenmalige PVV reeds de avond van de verkiezingen in de studio's van de BRT besloten om samen een Vlaamse regering te vormen, zonder ook maar in het minst acht te slaan op de regeringsvorming op het federale niveau. Dat heeft in 1988 zelfs geleid tot de vrij spectaculaire en nooit geziene inbraakregeling, waardoor de SP alsnog tot de regering kon toetreden. Maar het ziet er naar uit dat we er, ondanks een rechtstreeks gekozen Vlaams Parlement, op het vlak van de politieke autonomie op achteruit gaan in plaats van vooruit. De nieuwe federale structuren maken de dominantie van de participatie nog groter dan ze nu al is. Het parallelisme tussen de verschillende regeringen vergroot uiteindelijk de politieke macht van de partijen die aan het beleid deelnemen, een parallelisme dat natuurlijk veel extra ministerzetels oplevert. Uiteindelijk worden de politieke partijen als enigen beter van deze nieuwe en zo geroemde federale structuren, meer bepaald CVP en SP, die gezworen hebben om het hier nog lange tijd uit te houden, al staat het water hen aan de lippen. Door het feit dat dezelfde partijen op verschillende niveaus aan de macht zijn, zijn het niet langer de parlementen – dat laatste behoort reeds lang tot het verleden – maar ook niet langer de regeringen, die beslissen welk beleid er gevoerd zal worden – dat is gebleken bij deze regeringsonderhandelingen –, maar de partijvoorzitters. Parlementsleden, en zeker de Vlaamse, blijven in dit hele machtsspel hulpeloos achter. De werkelijke macht ligt besloten in de partijbureaus van SP en CVP, niet hier, in de Vlaamse Raad, voor wie dit had verwacht, en zelfs niet bij de nieuwe Vlaamse ministers van uw ministerraad.

Mijnheer de voorzitter, collega's, men zegt me en ik lees dat van dit rechtstreeks gekozen Vlaams Parlement heel wat wordt verwacht. Sommigen overschatten de invloed en de macht van dit Vlaams Parlement. We mogen niet vergeten dat de belangrijkste politieke bevoegdheden ook in de toekomst in het federale parlement blijven. Over landsverdediging, over justitie, over binnen- en buitenlandse zaken, over de fiscaliteit, over belangrijke onderdelen van economie en werkgelegenheid, en vooral over de sociale zekerheid heeft de Vlaamse Raad, heeft dit parlement helemaal niets te vertellen.

Wij mogen niet dezelfde fout maken als de fractievoorzitter van de CVP en andere personen, die de Vlaamse Raad voorstellen als een instelling die alle problemen die er in Vlaanderen bestaan, kan oplossen. Integendeel, wij moeten ervoor zorgen dat dit Parlement geen garnituur, ornament of alibi wordt dat nu en dan uit de kast wordt gehaald wanneer het bepaalde politieke partijen of machtsgroepen past.

Wij moeten ons trouwens afvragen in hoeverre de afschaffing van het dubbelmandaat in de huidige situatie wel een goede zaak is voor Vlaanderen. Het is zeer de vraag in hoeverre dit rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement, dat slechts beperkte bevoegdheden heeft, zo positief voor Vlaanderen is als overal wordt beweerd. Mark Grammens schrijft in dit verband in *Journal*: De afschaffing van het dubbelmandaat komt neer op een machtsverlies van de verkozenen en een netto machtswinst van de partijbesturen. De Vlamingen worden verbannen naar de vergeetput van hun eigen instellingen, waar zij kunnen beslissen over gehandicaptenzorg en de verbreding van de baan tussen Asse en Dendermonde, maar volledig uitgesloten van zeggenschap over de sociale zekerheid, de belastingen, buitenlandse zaken, binnenlandse zaken en justitie.

De belangrijkste taak van dit parlement is het eisen van meer en – indien het van ons afhangt – zelfs volledige beslissingsbevoegdheden.

Het regeerakkoord dat thans werd gesloten, bevestigt trouwens al wat ik reeds heb gezegd. Er is reeds meermaals gezegd en geschreven dat het regeerakkoord vaag en nietszeggend is, het trapt bijna in elke zin grote open deuren in, het bulkt van de wollige algemeenheden en roept meer vragen op dan het beantwoordt. *Much ado about nothing*, zou Shakespeare hebben gezegd.

Ik beperk mij tot een algemene kritiek op het regeerakkoord en op de totstandkoming ervan. Ik laat de concrete opmerkingen en voorstellen van het Vlaams Blok over aan mijn fractiegenoten, die in de loop van het debat, elk over een bepaald onderwerp, ons standpunt zullen toelichten.

Het Vlaams Blok maakt zich eigenlijk minder druk over wat in het regeerakkoord staat dan over wat er allemaal niet in staat. Vermits de Vlaamse regering niet in staat is om via een eigen beleidsdynamiek te zorgen voor de afbouw van de achterhaalde Belgische afhankelijkheidsstructuren, moet de Vlaamse Raad ter zake zelf initiatieven nemen. Onze fractie hoopt dan ook dat de Vlaamse Raad de regering laat voor wat ze is en zelf zo vlug mogelijk uitpakt met een tienpuntenprogramma dat richtinggevend moet zijn voor het Vlaams non-beleid, zoals weergegeven in het regeerakkoord. Ik verwijs ter zake naar het tienpuntenprogramma dat werd opgesteld door het Algemeen Nederlands Zangverbond en ondertekend door vele grote en kleine organisaties, van het Davidsfonds tot allerlei culturele kringen, Vlaamse sociaal-culturele organisaties en verenigingen.

Ik som dit tienpuntenprogramma even op.

Ten eerste, de Vlaamse Raad moet erop aandringen de versterking en verruiming van het natiebewustzijn in onze

Dewinter

gemeenschap op gang te brengen. Er moet meer aandacht worden geschonken aan het natiebewustzijn in onze gemeenschap en aan de Nederlandse taal en cultuur in het onderwijs. Het betekent ook de herwaardering van het geschiedenisonderricht, het ontwikkelen van een actief Vlaams buitenlands beleid en het voeren van een actief ondersteuningsbeleid van de Nederlandse cultuur in de media.

Ten tweede, de Vlaamse Raad verplicht de Vlaamse regering ertoe om met alle democratische middelen bij de federale regering de overdracht af te dwingen van alle bevoegdheden die op termijn niet aan Europa zullen worden afgestaan, met als prioriteit de volledige sociale zekerheid, de taalwetgeving, de financiële en fiscale bevoegdheden.

Ten derde, de Vlaamse Raad moet een maatschappelijk handvest uitwerken, gebaseerd op een consensus over alle politieke formaties heen, dat de voorafbeelding moet zijn van een eigen Vlaamse grondwet.

Ten vierde, de Vlaamse Raad dringt aan op de ontwikkeling van een strategisch plan waarin de economische belangen van de Vlaamse Gemeenschap veilig worden gesteld ten aanzien van buitenlandse inmenging en monopolievorming in strategische sectoren.

Ten vijfde, de Vlaamse Raad moet een motie goedkeuren waarin de overdracht vanuit België wordt geëist van het hele Vlaams amnestiedossier en van alle bevoegdheden die hierop betrekking hebben. De Vlaamse Raad moet bovendien maatregelen uitwerken die moeten leiden tot de volledige opheffing van alle gevolgen van de repressie voor allen die om politieke redenen werden veroordeeld.

Ten zesde, de Vlaamse Raad moet een strategisch plan ontwikkelen, waarin de Vlaamse aanwezigheid in Brussel zich uitdrukkelijk manifesteert op alle beleidsniveaus en in het straatbeeld.

Ten zevende, de Vlaamse Raad moet een urgentieplan uitwerken om het integraal Nederlandse karakter van Vlaams-Brabant te herstellen. De afschaffing van de faciliteiten, het inperken van het stemrecht voor burgers van de Europese Unie en de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde zijn hierbij van essentieel belang.

Ten achtste, de Vlaamse Raad dringt er bij de Vlaamse regering op aan een actieplan voor Voeren uit te werken, dat erop gericht is het Vlaamse karakter te benadrukken via Vlaamse werkgelegenheid in de streek.

Ten negende, de Vlaamse Raad dringt aan op een gezamenlijk optreden van Vlaanderen en Nederland voor het

behoud van de Nederlandse taal en cultuur in de Europese Unie.

Ten slotte moet de Vlaamse Raad een motie goedkeuren waarin uitdrukkelijk wordt bepaald dat Vlaanderen als een volwaardige lidstaat, gerespecteerd in zijn taal en cultuur, moet worden betrokken bij alle beslissingen van de Europese Unie. Het Nederlands moet in de Europese Unie een officiële taal en een werktaal blijven, evenwaardig aan het Engels, het Frans, het Italiaans of om het even welke andere Europese taal.

Ik ben ervan overtuigd dat alle fracties bereid zullen zijn deze tien eisen, die door een breed forum van Vlaamse culturele organisaties worden gedragen, te onderschrijven. Het Vlaams Blok zal eerstdaags dan ook een voorstel van resolutie indienen waarin dit tienpuntenprogramma volledig zal zijn vervat. Collega's, u zult zelf moeten beslissen in hoeverre u dit programma wenst te onderschrijven of in hoeverre u zich als meerderheidspartijen zult onderwerpen aan de stalinistische manier van werken die u door deze krappe meerderheid wordt opgelegd.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers – al dan niet met duobaan –, ik stel vast dat het werkgelegenheidsplan van de minister-president nu ook reeds in de Vlaamse regering wordt toegepast. Sommige ministers zullen de regeerperiode van vier jaar immers moeten delen. Ook dat wordt ons niet bespaard ! Hoe kan er continuïteit in het beleid worden gebracht wanneer bij de samenstelling van de regering de ingebakken compromissen tussen CVP en SP onmiddellijk duidelijk worden ? Een volslagen onbekende persoon wordt benoemd tot minister – ik heb hier trouwens geen enkel probleem mee – en zal na twee jaar door iemand anders worden vervangen. Deze keer drijft men het toch wel ver, deze regering schaamt zich blijkbaar nergens voor. De arrogantie van de macht wordt zo ver doorgedreven dat het parlement dit soort beslissingen probleemloos slikt. Om het met een Engels spreekwoord te zeggen : Things must go worse before they can go better. **(Rumoer)**

De dingen moeten inderdaad blijkbaar slechter gaan vooraleer ze beter kunnen worden. Het zal slechter gaan tijdens opnieuw vier jaar CVP- en SP-beleid en de uitvoering van dit vage, wazige regeerakkoord.

Misschien moet deze verrottingsstrategie inderdaad plaatsvinden vooraleer de kiezer tot inzicht komt.

Mijnheer de minister-president, het water staat u met deze meerderheid ongeveer tot aan de neusgaten. Eén dissident of ziek lid volstaat om uw regering te doen vallen.

Na vier jaar zal deze regering, die niet gesteund wordt door een democratische meerderheid van onze bevolking

Dewinter

en in feite een dictatuur is van een minderheid, eindelijk afgelost worden door een nieuwe meerderheid.

Things must go worse before they can go better. (*Ru-
moer*)

Ik wens af te sluiten met een citaat van de eerste voorzitter – dus niet de heer De Batselier, maar wel de heer Aers – van deze eerste rechtstreeks verkozen Vlaamse Raad : Laten wij, leden van deze eerste Vlaamse Raad, ons in alle omstandigheden als zelfbewuste Vlamingen gedragen.

Dan zullen wij in de komende jaren alle Waalse en Belgische stiefmoeders kunnen afschudden en zal ons Vlaams Parlement de hefboom en het breekijzer worden tot het bereiken van het einddoel van de Vlaamse beweging : een onafhankelijke Vlaamse staat.

Ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus bij de VB-fractie*)

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, wij hebben de naam veranderd in Vlaams Parlement en niet in Engelse raad.

De heer Timmermans heeft het woord. (*Reactie bij de heer F. Dewinter*)

De heer J. Timmermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren van de Vlaamse regering, waarde collega's, tweeëndertig dagen na de verkiezingen – het is ooit anders geweest – krijgt de Vlaamse Raad de gelegenheid om zich uit te spreken over een regeerakkoord dat terecht ambitieus is, dat algemene maar toch duidelijke krachtlijnen en prioriteiten vooropstelt en uitnodigt om in een open en constructieve geest over tal van problemen te debatteren.

Wij beschikken over vier jaar om het voorliggende project concreet in te vullen en te realiseren.

Deze tussenkomst beoogt geenszins volledigheid. Ik zal mij bewust beperken tot enkele voor de SP belangrijke oriëntaties en aandachtspunten.

Er komen dit jaar nog tal van andere gelegenheden, zoals de septemberverklaring, de bespreking van de begroting van 1996 en de bijkomende beleidsnota's en de bespreking van beleidsbrieven, om een verdergaande beleidsanticiperende dialoog te voeren.

Het zal u geenszins verbazen dat onze fractie het ten gronde eens is met de geselecteerde topprioriteiten die als vijf grote uitdagingen worden geformuleerd. De leidraad is onmiskenbaar de strijd tegen alle vormen van uitsluiting en dit op alle domeinen.

Een geïntegreerd en coherent beleid moet tot doel hebben in deze vijfkamp zichtbare vooruitgang en resultaten te boeken.

In dit halfroond maar ook buiten op het terrein zullen wij met vele anderen die de democratische beginselen en waarden aanhangen, anders en dus beter moeten omgaan.

Een doelbewuste invulling – met vallen en opstaan – van een vernieuwende politieke cultuur kan, moet en zal een wezenlijke bijdrage leveren aan een beleid op mensmaat. Op die verpletterende verantwoordelijkheid zullen wij als Vlaamse volksvertegenwoordigers dagelijks beoordeeld worden.

Vernieuwing van onze gebruiken en resultaatgerichte werkzaamheden kunnen en moeten de politieke democratie in Vlaanderen versterken.

Voor de democratische fracties is onmiskenbaar een grote rol weggelegd. Er wordt van de Vlaamse Raad niet alleen decreetgevend werk verwacht. Wij moeten tevens maximaal onze controlerende opdracht uitoefenen ten opzichte van een tot op heden te dominante Vlaamse regering.

Van dit Vlaams Parlement moet bijgevolg een versterkte slagkracht uitgaan. Het moet het forum bij uitstek worden voor politiek-maatschappelijke discussies. Veel mogelijkheden biedt een dialoog tussen de democratische partijen waarbij – zoals de voorzitter het uitdrukte – zinvol en met perspectief kan worden gedebatteerd met tegengestelde uitgangspunten en verschillende horizonten. De Vlaamse Raad mag niet enkel een stemmachine zijn van ontwerpen, resoluties en moties.

Wij moeten met zorg, inzet, overtuiging, opbouwende kritiek en enthousiasme onze werkzaamheden uitvoeren.

Beleidsanticiperend werk, beleidsvoorbereidende discussies binnen en buiten het parlement en luisterbereidheid moeten ons kenmerk worden.

Het organiseren van een op alle domeinen zorgzame samenleving is onze opdracht. In die optiek sluiten wij ons aan bij de woorden van de heer J. Deleu. Wij moeten weerstaan aan buien van conservatief unitarisme en verkrampt nationalisme. Elke democratie vereist verdraagzaamheid en openheid. In die geest wenst de SP-fractie ook in te spelen op het aanbod – of moeten wij dat na bepaalde persberichten al nuanceren – van de VLD-fractie om een positieve houding aan te nemen.

Dergelijk parlementair werk betekent diepgaande gedachtenwisselingen in de commissies : ontwerpen en voorstellen kunnen steeds worden verbeterd. In samenspraak met de meerderheid zijn constructieve amendementen en aanpassingen altijd mogelijk, zonder dat daarvoor met wisselmeerderheden moet worden bedreigd.

Timmermans

Daarom doe ik éézelfde oproep tot Agalev en Volksunie. In het recente verleden hebben immers ook deze fracties meer dan eens bewezen positief en toch kritisch te kunnen meewerken.

De oppositie, maar ook de leden van de meerderheid, omschreven de krappe CVP-SP-meerderheid als een democratisch deficit. Wij zouden in de pas moeten lopen, onder de dreiging van de karwats gedwee ja-knikken en stemmen. Niets is minder waar.

Precies door die kleine meerderheid moet de regering in de eerste plaats rekening houden met de parlementsleden die haar steunen, maar ook met een constructieve oppositie.

In de regeringsverklaring wordt immers ruimte gecreëerd voor een concrete invulling na het debat. Beleidsnota's en beleidsbrieven zijn daartoe middelen bij uitstek.

Namens de SP-fractie zeg ik hier onomwonden dat wij ter zake voet bij stuk houden. De SP-fractieleden willen en zullen dialogeren en zullen duidelijke politieke boodschappen brengen omtrent problemen die onze mensen bezighouden.

In de voorbije regeerperiode werd reeds heel wat gerealiseerd. Het palmares mag, enkele schoonheidsfouten niet te na gesproken, gezien worden. Op vele domeinen werd de juiste piste bewandeld.

De modernisering van de Vlaamse openbare diensten zal worden voortgezet, al is er reeds heel wat verwezenlijkt. Grootschalige herstructureringen zijn in de komende jaren ons inziens dan ook niet nodig. De Vlaamse administratie heeft veeleer behoefte aan rust om de moderniseringswerken te laten inwerken. Het gerealiseerde werk moet veeleer in de breedte worden voortgezet. Zo kan het voorbeeld van het nieuwe ambtenarenstatuut van de Vlaamse administratie, met doorgedreven bevoegdheidsdelegaties, jaarlijkse personeelsevaluaties van hoog naar laag en omgekeerd, een zekere deregulering, human resource management dat resulteert in een verhoogde motivatie, een oplossing bieden voor heel wat problemen. Ik denk in het bijzonder aan de BRTN. Indien men de zaken op deze manier had aangepakt, zou de BRTN niet verworden zijn tot wat hij nu is, namelijk een bureaucratische en logge machtsstructuur waar dynamisme en elke verfrissende aanpak vastlopen, alle goede bedoelingen van vele waardevolle mensen ten spijt. Ik weiger dan ook alle BRTN-medewerkers in hetzelfde verdomhoekje te duwen.

De Vlaamse Gemeenschap investeert terecht veel in onderwijs. Onderwijs is immers een belangrijke factor in het tegengaan van uitsluiting. Onderwijsminister Luc Van

den Bossche is er tijdens zijn vorige ambtsperiode in geslaagd om met grosso modo hetzelfde budget meer aandacht te besteden aan de maatschappelijke opdracht van het onderwijs. De nieuwe Vlaamse regering wil die weg verder bewandelen, wat wij ten volle ondersteunen.

Het nieuwe regeerakkoord bevat enerzijds tal van aandachtspunten voor de zwakkeren in het onderwijs.

Scholen die extra inspanningen doen voor kansarme leerlingen zullen, naast scholen die in hun regio de vrije keuze garanderen, beter worden gefinancierd. Op alle onderwijsniveaus zal worden geprobeerd het zittenblijven terug te dringen en de slaagkansen van leerlingen en studenten te verhogen. In het basisonderwijs wordt het beleid inzake zorgverbreding voortgezet. In het secundair onderwijs wordt ernaar gestreefd een pedagogisch aanbod tot stand te brengen dat een betere oriëntering van de leerlingen mogelijk maakt. De troeven van het technisch en beroepssecundair onderwijs zullen meer worden uitgespeeld. Er zal met alle betrokkenen gezocht worden naar een betere overgang van het secundair naar het hoger onderwijs. De opvang van eerstejaarsstudenten zal worden geoptimaliseerd en voortaan worden de studietoelagen automatisch geïndexeerd.

Anderzijds blijft men bij de stelling dat kwalitatief hoogstaand onderwijs niet vanuit Brussel kan worden gegeven, maar dat dit vooral een verantwoordelijkheid is van de onderwijsinstellingen zelf.

Scholen met meer autonomie moeten derhalve in de eerste plaats kunnen rekenen op een optimale personeelsformatie. Deze autonome scholen kunnen en moeten het echter niet alleen waarmaken. Zij moeten kunnen rekenen op een ruime ondersteuning van buitenaf. De leerkrachtenopleidingen en de prioriteiten van de PMS-centra zullen daarom afgestemd worden op de behoeften van de autonome school. De betrokkenheid van de leden van de bestuursorganen en in het bijzonder van de ouders bij het schoolgebeuren zal worden verhoogd.

Dergelijk beleid juichen wij dan ook toe.

De leefmilieuproblematiek stond in de voorbije jaren in belangrijke mate in het middelpunt van de politieke en maatschappelijke belangstelling. Dat was terecht.

De SP stelt met voldoening vast dat in het regeerakkoord een aanzet wordt gegeven – zij het dat wij deze aanzet kordater wensen – om het door milieuminister De Batse-lier gevoerde beleid op een krachtdadige wijze voort te zetten.

Het Vlaamse milieubeleid moet zich blijven inpassen in het concept van duurzame ontwikkeling op regionaal, Europees en wereldvlak.

Timmermans

De huidige generatie mag immers niet verder roofbouw plegen op de milieugoederen waardoor de welvaart en, meer nog, het welzijn van de toekomstige generaties in het gedrang worden gebracht. Het produceren en consumeren moet derhalve gebaseerd worden op de draagkracht van de verschillende milieucompartmenten met respect voor de ecologische samenhang der dingen en zonder afwenteling van de lasten naar andere maatschappelijke niveaus, andere regio's of toekomstige generaties.

De beslissing van de Vlaamse regering van 15 februari 1995 inzake de uitwerking van een programma voor het Vlaamse Gewest tot vertaling van Agenda 21 – een gevolg van de Rio-conferentie – moet op korte termijn resulteren in concrete beleidsmaatregelen inzake preventief beleid in de diverse beleidssectoren.

Het beste zou zijn dat een minister ter zake een coördinerende rol krijgt, zodat een duurzame ontwikkeling in alle beleidsdomeinen als dwingend uitgangspunt wordt gehanteerd. De SP stemt in met het gegeven dat het regeerakkoord een ruim maatschappelijk draagvlak inzake ecologie en economie tot stand wil brengen, onder meer op basis van het overleg tussen de sociaal-economische partners in de SERV en de leden van de MINA-raad. Een dergelijke sociaal-ecologische pacificatie is een essentiële voorwaarde om te komen tot een maximale responsabilisering en een duurzaam milieubeleid. Op de vooravond van 1 mei riep SP-voorzitter Tobback trouwens op een sociaal-ecologisch pact te sluiten. Het regeerakkoord bevat ons inziens dat idee.

In het milieubeleid moet ook uitgegaan worden van normen die een basismilieukwaliteit garanderen. Die basiskwaliteit is een grondrecht. Het recht op een gezond leefmilieu is trouwens ingeschreven in onze Grondwet. Het moet voor iedereen gewaarborgd worden. De basismilieukwaliteit kan evenwel niet gerealiseerd worden zonder het voeren van een strenger, gebiedsgericht beleid, bijvoorbeeld zonder speciale "mestvrije" beschermingszones bij waterwinningen in te stellen, zonder kerngebieden te reserveren voor hoogwaardige natuur, zonder stiltegebieden aan te wijzen waar dat nog mogelijk is. Zonder gebiedsgerichte bescherming van de normen kan er van een kwaliteitsvol bestaan helaas geen sprake zijn.

Strengere normen moeten er dus voor zorgen dat we niet achterop raken bij onze Europese burens. Zij voeren veelal een streng en vaak zelfs stringent milieubeleid. De Europese regels zijn richtinggevend. Het is echter niet zo, dat we ons tevreden mogen stellen met de kleinste gemene deler van de milieukwaliteit in Europa. Vlaanderen moet mee zijn met de besten. Een goed leefmilieu en een voorbeeldig leefmilieubeleid zijn voor het imago van

Vlaanderen in de wereld even belangrijk als onze culturele diplomatie.

De heer J. Geysels : U roept op tot een constructieve dialoog. Over welke tekst van regeerakkoord hebt u het ? We hebben – als ik u over de milieuproblematiek hoor – blijkbaar een andere tekst gelezen.

De heer J. Timmermans : Neen, mijnheer Geysels. De minister-president heeft het parlement uitgenodigd te dialogeren en standpunten bekend te maken voor invulling op het terrein, net zoals de regering dat via beleidsdocumenten zal doen. Hier worden de grote krachtlijnen geschetst. We vullen die in met wat volgens ons moet kunnen. Zo zetten we de bakens uit voor de eenentwintigste eeuw.

De heer J. Geysels : Zo had ik het niet begrepen. Mijn verontschuldigingen.

De heer J. Timmermans : Voorzitter, collega's. In het regeerakkoord zijn de krachtlijnen vastgelegd voor een mestactieplan dat, zoals wij het wilden, gebaseerd is op wetenschappelijke, objectieve normen. Het is tegelijk sociaal en heeft aandacht voor het gezinsbedrijf. Dat mestactieplan moet een bijdrage leveren aan, ja zelfs de aanzet geven tot de noodzakelijke sociale en ecologische herstructurering van de gehele landbouwsector.

Over een geïntegreerd beleid ruimtelijke ordening – leefmilieu – mobiliteit zal collega Steve Stevaert later namens onze fractie een meer gedetailleerde visie uiteenzetten.

Ik kom dan tot de nieuwe accenten in het regeerbeleid. Inzake werkgelegenheid is de absolute topprioriteit voor de Vlaamse regering – en ik neem aan ook voor dit parlement – het terugdringen van de werkloosheid. Verwijzend naar de noodzaak van een sociaal-ecologisch pact, is het noodzakelijk dat het economisch beleid en het werkgelegenheidsbeleid op een geïntegreerde wijze opgezet worden. Economie en ecologie moeten op een harmonische wijze samengaan. Ze zijn dus niet arbeidsplaatsvernietigend. De herverdeling van de arbeid blijft – hoezeer sommigen dat ook mogen bestrijden – een absolute noodzaak. Ten slotte dient werk gemaakt te worden van de sociale economie. Hierin liggen enorme mogelijkheden van werkgelegenheid besloten. Over deze voor onze fractie bijzondere doelstelling zal collega Jef Smeets een afzonderlijke uiteenzetting houden. (*Rumoer op de banken van de VLD en AGALEV*)

Ik kom nu tot de stedelijke leefomgeving en de huisvestingsproblematiek. Om het stedelijk draagvlak te versterken is een van de instrumenten het huisvestingsbeleid. Het verheugt ons dan ook dat beide bevoegdheden – de stedelijke vernieuwing en het huisvestingsbeleid – aan één enkele minister zijn toevertrouwd. Die minister hoeft inzake huisvesting niet van nul te beginnen. Zijn voorga-

Timmermans

ger realiseerde reeds heel wat, waarop de nieuwe minister kan voortbouwen. Belangrijker is echter, dat het ontwerp van Vlaamse wooncode, waarvan de voorbereiding tijdens de voorbije regeerperiode werd afgerond, veel instrumenten aanreikt die essentieel zijn om de huisvestingssituatie te verbeteren, precies in die verkommerde stedelijke buurten die dringend moeten worden aangepakt. Het is dan ook van zeer groot belang, zowel voor het huisvestingsbeleid, als voor het beleid van de steden, dat het ontwerp van Vlaamse wooncode op basis van het voorstel van de Vlaamse wooncode-commissie onder leiding van professor Luc Goossens op korte termijn in de Vlaamse Raad wordt ingediend. De SP-fractie zal dit al dan niet nieuwe ontwerp van decreet loyaal maar kritisch beoordelen, en zien in hoeverre het nog aan zijn oorspronkelijke doelstellingen beantwoordt. In het kader van het stedelijke beleid zal het immers essentieel zijn dat deze nieuwe Vlaamse wooncode de instrumenten aanreikt om de leegstand en de verkrotting in de stedelijke en verstedelijkte kernen hard aan te pakken.

Dit vereist ongetwijfeld een belasting op leegstand en verkrotting, wat tevens geld kan en moet genereren ten voordele van het stedelijk beleid. Positieve steunmaatregelen voor de eigenaars, die het opknappen van hun huizen niet helemaal zelf kunnen betalen, zijn eveneens aangewezen. Indien al die maatregelen falen, moet het overigens mogelijk zijn om werkelijk onwillige eigenaars die – meestal uit speculatieve overwegingen – hun eigendom bewust en gedurende lange tijd laten verkrotten, hard aan te pakken. In dat verband denken wij bijvoorbeeld aan een verbeterd systeem van tijdelijke opeising voor de lage inkomens, of zelfs onteigening. Dat kan nu reeds, maar het zou via de Vlaamse wooncode moeten worden opgenomen in het globale huisvestingsbeleid.

Om de huisjesmelkers, die veel geld verdienen door het verhuren van krotten, de pas af te snijden, moet de Vlaamse wooncode de in het regeerakkoord vervatte woonvergunning invoeren. Om geen ongewenste effecten te sorteren, kan die het best gradueel worden ingevoerd, te beginnen met de oudste woningen.

In het toekomstige Vlaamse huisvestingsbeleid moet er ruimte zijn voor zowel de huur-, als de eigendomssector. De SP is vragende partij voor een evenwichtige benadering van beide sectoren. Voor het vergroten van het stedelijk draagvlak moet in de eigendomssector meer aandacht worden besteed aan de stedelijke centra en niet alleen of veel minder aan de landelijke gebieden, wat in het verleden te vaak gebeurde.

Om het evenwicht tussen de huur- en de eigendomssector te meten, moet rekening worden gehouden met de volledige begroting, en niet alleen met het evenwicht tussen

het huur- en het eigendomsprogramma van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. (*Onderbreking door de heer F. Vermeiren*) Tevens moet rekening worden gehouden met de premies en het Vlaams Woningfonds, waarvan het grote deel bestemd is voor de eigendomssector.

Nagenoeg iedereen is het ermee eens dat vooral de huisvestingssituatie van de huurder op de particuliere markt het meest precair is. Om die mensen te helpen, moet de Vlaamse regering de huurdersbonden en de sociale verhuurkantoren blijven ondersteunen en dat moet decretaal worden vertaald in de Vlaamse wooncode. De taak van de sociale verhuurkantoren moet evenwel beperkt blijven tot het huren en onderverhuren aan de meest kwetsbare bevolkingsgroepen. Voor het verwerven van een eigen patrimonium mogen geen overheidsmiddelen worden betaald.

Collega Tuur Van Wallendael zal namens de SP-fractie nader ingaan op de problematiek van de stedelijke vernieuwing. Zijn ervaring als ombudsman in de metropool Antwerpen zal ons praktische aanwijzingen geven over het nuttig gebruik van het sociaal impulsfonds en het noodzakelijke herstel van het sociale weefsel.

De financiële middelen die hiervoor worden uitgetrokken, moeten prioritair worden aangewend voor de probleemsteden met een centrumfunctie. Er moet concreet en in de diepte worden gewerkt en het geld mag niet in de breedte, met andere woorden over zoveel mogelijk gemeenten, worden verspreid. De middelen moeten dus bij voorkeur worden aangewend voor een beperkt aantal steden en eveneens voor prioritaire zones daarbuiten. In het regeerakkoord is er overigens sprake van een nieuwe verstandhouding tussen de Vlaamse overheid en de steden, namelijk over partnerschap en wederzijdse engagementen die zullen resulteren in resultaatsverbintenissen.

Over het SP-standpunt ter zake wil ik overigens geen onduidelijkheid laten bestaan : de financiële middelen uit het sociale impulsfonds moeten bij voorkeur worden aangewend voor probleemgebieden of -wijken. De steden met een centrumfunctie moeten op hun beurt een duidelijk en concreet programma invullen, zonder al te bureaucratische procedures voor te schrijven.

De andere Vlaamse gemeentebesturen die willen renoveren, aan nieuwbouw doen of met inbreidingsgerichte nieuwbouw de stads- en dorpskernen versterken, kunnen steeds terecht bij de gewone kredieten, beheerd door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. Ik vind het overigens een schande dat die maatschappij belangrijke financiële reserves beheert, in een inmiddels al lang aanslepende periode van gebrek aan financiële middelen voor de meest noodzakelijke projecten inzake sociale woningbouw. In de komende periode moet hiervan dan ook een belangrijk

Timmermans

aandeel van 6 tot 7 miljard frank vrijgemaakt worden voor renovatie, via het Sociaal Impulsfonds.

In verband met het welzijns- en gezondheidsbeleid kiezen wij voor zorg op maat. Onze SP-collega Kathy Lindekens zal uit haar eigen ervaring de algemene klemtonen in dit beleid behandelen.

Ik wil aanstippen dat een ondoelmatige besteding van middelen in deze tijd van toenemende behoeften aan zorg en van krappe financiële middelen onverantwoord is. De samenleving heeft meer dan ooit recht op rekenschap en verantwoording met betrekking tot de uitgave van gemeenschapsgelden. Hiervoor is doorzichtigheid van de gehele sector niet alleen uiterst belangrijk, maar zelfs verplicht. Het uitgangspunt moet zijn dat de zorg daar gebracht wordt, waar ze tegen de laagste kostprijs gerealiseerd kan worden. Met dit motief in het achterhoofd wil de SP het principe van de echelonering bespreekbaar maken.

Het is geen gemakkelijke opgave om met schaarse middelen beleid te voeren. Er zullen keuzes nodig zijn op grond van een inventaris van noden en behoeften. Iedereen moet beseffen dat het onmogelijk is elke behoefte te honoreren.

Binnen de gezondheids- en welzijnszorg moeten we verder streven naar een verkleining van de verschillen tussen rijk en arm. In dit verband moeten de bevindingen, aanbevelingen en remedies van het armoede-rapport snel ernstig worden genomen, en in samenwerking met de andere beleidsniveaus coherent worden voorbereid en gerealiseerd.

De SP-fractie steunt dit evenwichtige regeerakkoord, dat nog grotendeels door uw beleid en onze inbreng moet worden ingevuld.

De SP verheugt zich daarom over het door u aangereikte regeerprogramma, dat bovendien uitgevoerd moet worden met het oog op een sluitende financiële begroting in 1998. Dit veronderstelt zuinig financieel beheer, en staat

in tegenstelling tot de hardnekkige mythe, die ons, socialisten, blijft achtervolgen, als zouden wij potverteerders zijn, die met gulle hand het manna over de hoofden uitstrooien.

De SP blijft wel voorstander van een maximaal aanwenden van de beschikbare budgettaire ruimte voor aanvullende of nieuwe initiatieven inzake werkgelegenheid, renovatie en alle andere investeringen, noodzakelijk voor een zorgzame samenleving.

De keuze tussen 1000 frank belastingvermindering voor 5 miljoen belastingplichtigen en een investering van 5 miljard, die enkele duizenden banen oplevert, is voor de SP vlug gemaakt.

Hiermee heb ik de SP-visie over die vier voornaamste uitgangspunten kort uiteengezet. De collega's zullen er dieper op ingaan. Ik neem aan dat deze regering maximaal rekening zal willen houden met onze voorstellen : het is een inbreng in de door u voorgestelde dialoog en samenwerking, mijnheer de minister-president.

In die geest zal de SP-fractie vandaag of morgen het door u voorgestelde regeerakkoord goedkeuren, en loyaal meewerken aan de uitvoering ervan. (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag. Wij komen deze namiddag om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te werken.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 12.32 uur.*

